

เอกสารประกอบการคัดเลือกรางวัล

สถานศึกษาต้นแบบการนิเทศภายใน (INTERNAL SUPERVISION MODEL SCHOOL : ISMS AWARD)

เพื่อเชิดชูเกียรติในฐานะสถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศด้านการนิเทศภายใน
เป็นที่ประจักษ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน
ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

โรงเรียนบ้านขามป้อม

สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต ๑

เอกสารประกอบการคัดเลือกรางวัลสถานศึกษาต้นแบบการนิเทศภายใน
(Internal Supervision Model School : ISMS Award)
เพื่อเชิดชูเกียรติในฐานะสถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศด้านการนิเทศภายใน
เป็นที่ประจักษ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน
ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
ประจำปีการศึกษา 2568

โรงเรียนบ้านขามป้อม
ตำบลเขื่องใน อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

บทสรุปผู้บริหาร

โรงเรียนบ้านขามป้อม ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2494 ตั้งอยู่บ้านขามป้อม 159 หมู่ที่ 5 ตำบลสร้างถ่อ อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่ 9 ไร่ 1 งาน 16 ตารางวา ปัจจุบันโรงเรียนบ้านขามป้อม มีครูปฏิบัติการสอน 6 คน เป็นครูประจำการ 4 คน ครูอัตราจ้าง 2 คน โรงเรียนบ้านขามป้อม เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก เปิดสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยปัจจุบัน บริหารงานโดย นางสุพล ครองยุติ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ในปีการศึกษา 2568 มีนักเรียนจำนวน 71 คน โรงเรียนดำเนินงานตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะตามหลักสูตร ภายใต้บริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก ที่เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาในปี 2568 พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ และการสื่อสาร รวมทั้งขาดทักษะการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ส่งผลให้ผลการประเมินด้านความฉลาดรู้ทั้งในระดับสถานศึกษา และระดับชาติอยู่ในระดับที่ต้องได้รับการพัฒนา นอกจากนี้ โรงเรียนขนาดเล็กยังประสบปัญหาหลายประการ ได้แก่ จำนวนครูไม่ครบชั้น ครูสอนไม่ตรงวิชาเอก ภาระงานพิเศษจำนวนมาก ขาดสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ รวมถึงระบบการนิเทศภายในที่ยังไม่เข้มแข็ง ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้อย่างเน้นการถ่ายทอดความรู้มากกว่า การพัฒนากระบวนการคิด และการลงมือปฏิบัติจริงของผู้เรียน อีกทั้งการนิเทศส่วนใหญ่ยังเป็นลักษณะติดตาม ตรวจสอบ มากกว่าการให้คำปรึกษา ชี้แนะ และพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องในบริบทจริงของห้องเรียน โรงเรียนจึงกำหนดให้ “การนิเทศภายใน” เป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา มิติด้านของการฉลาดรู้ และมีสมรรถนะตามมาตรฐานของหลักสูตร โดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพตามวงจร PDCA (Plan – Do – Check – Act) ควบคู่กับการนิเทศแบบกัลยาณมิตร เน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งการนิเทศภายในของโรงเรียนมีแนวคิดและรูปแบบการนิเทศภายในเพื่อใช้เป็นกรอบพัฒนาคุณภาพความฉลาดรู้สู่สมรรถนะของผู้เรียนดังนี้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงรุก ทฤษฎีพหุปัญญา การจัดกิจกรรมแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) จึงช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางสังคมของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศภายในทฤษฎีการนิเทศแบบคลินิก ทฤษฎีการนิเทศแบบกัลยาณมิตร ทฤษฎีการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ทฤษฎีการนิเทศเชิงพัฒนา ครูแต่ละคนมีระดับความพร้อมและศักยภาพแตกต่างกัน ผู้นิเทศจึงต้องเลือกวิธีการนิเทศให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของครู เพื่อส่งเสริมให้ครูสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาความฉลาดรู้ของผู้เรียน ทฤษฎีสมรรถนะ (Competency-Based Theory) แนวคิดนี้มุ่งเน้นให้

ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือแสดงความสามารถได้จริง ผ่านการบูรณาการความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาความฉลาดรู้ที่เน้นการนำความรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

การพัฒนาความฉลาดรู้ ผู้สมรรถนะของผู้เรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ด้วยกระบวนการนิเทศภายใน โดยใช้ นวัตกรรมเกลียวเชือก โมเดล จึงถูกพัฒนานวัตกรรมการนิเทศขึ้น เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนและพัฒนาครู ให้สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมี วัตถุประสงค์เชิงปริมาณ

1. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ และการสื่อสาร ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. เพื่อพัฒนาครูทุกคนในสถานศึกษาให้สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะได้อย่างมีประสิทธิภาพ ร้อยละ 100
3. เพื่อดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ผ่านกระบวนการ PLC, Coaching & Mentoring และ Reflection ครบทุกชั้นเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง

2. วัตถุประสงค์เชิงคุณภาพ

1. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความฉลาดรู้ (Literacy Competency) และมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ 21 สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม
2. เพื่อพัฒนาครูให้มีความสามารถในการออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กระบวนการ Active Learning และการวัดประเมินผลตามสภาพจริง
3. เพื่อพัฒนาระบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง เป็นระบบ และเกิดวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ร่วมกันอย่างยั่งยืน

จากสภาพปัญหาและความจำเป็นดังกล่าว โรงเรียนบ้านขามป้อม จึงตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาระบบการนิเทศภายในที่เน้น “ห้องเรียนเป็นฐาน” และสร้างนวัตกรรมการนิเทศ คือ **การพัฒนาความฉลาดรู้ ผู้สมรรถนะของผู้เรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ด้วยกระบวนการนิเทศภายใน โดยใช้ นวัตกรรมเกลียวเชือก โมเดล** โดยมุ่งให้ห้องเรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ครูได้รับการนิเทศอย่างใกล้ชิดผ่านกระบวนการ การสะท้อนผลการสอน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการใช้ข้อมูลผู้เรียนเป็นฐานในการพัฒนา เพื่อส่งเสริมให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาความฉลาดรู้ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมตามบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก

ผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน ครู และสถานศึกษา ผลการดำเนินงานพบว่า ผลการประเมินด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ผลประเมินความสามารถ RT ค่าเฉลี่ย 82.82 ประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการประเมินระดับชาติ NT รวม สองด้าน ค่าเฉลี่ย 49.81 ประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการประเมินระดับชาติ O-NET รวม ค่าเฉลี่ย 35.70 ทั้งในระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษามีแนวโน้ม

ในการพัฒนาคุณภาพสูงขึ้น โดยเฉพาะสมรรถนะตามหลักสูตร ผลการประเมินระดับ ยอดเยี่ยม ทุก
ชั้น ค่าเฉลี่ยรวม คิดเป็นร้อยละ 91 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 100

ผลที่เกิดจากการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยการพัฒนาความฉลาดรู้ สู่มรรถนะของ
ผู้เรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ด้วยกระบวนการนิเทศภายใน โดยใช้ นวัตกรรมเกลียวเชือก
โมเดล สถานศึกษามีระบบการนิเทศภายในที่เข้มแข็งและเป็นระบบ ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการมี
ประสิทธิภาพและสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม สถานศึกษาเกิดวัฒนธรรม
องค์กรแห่งการเรียนรู้ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านกระบวนการ
PLC และการนิเทศแบบกัลยาณมิตร เกิดความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ส่งผลให้
สถานศึกษามีบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงาน ได้แก่ การมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร การทำงานเป็นทีม
ของครู การนิเทศแบบกัลยาณมิตร การใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ และการมีส่วนร่วมของ
ชุมชนในการสนับสนุนการจัดการศึกษา ส่งผลให้โรงเรียนสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่าง
เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก และเกิดเป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการนิเทศ
ภายในที่สามารถเผยแพร่และขยายผลสู่สถานศึกษาอื่นได้อย่างยั่งยืน

คำนำ

การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาครูผู้สอน ให้สามารถจัดการเรียน การสอนที่มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามเป้าหมายของหลักสูตร การดำเนินงานนวัตกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียน ครู และสถานศึกษาให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 การจัดทำนวัตกรรมการนิเทศภายในครั้งนี้ โรงเรียนได้ประยุกต์ใช้กระบวนการบริหารจัดการและการนิเทศอย่างมีส่วนร่วม โดยยึดหลักการพัฒนาเชิงคุณภาพ ใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นฐานในการวางแผน ดำเนินการ ติดตาม และสะท้อนผลการปฏิบัติงาน เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง รายงานฉบับนี้ ได้รวบรวมสาระสำคัญเกี่ยวกับสภาพปัญหา แนวคิด หลักการ กระบวนการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน ตลอดจนปัจจัยความสำเร็จและข้อเสนอแนะในการพัฒนา เพื่อเป็นแนวทางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขยายผล และพัฒนาระบบการนิเทศภายในให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

โรงเรียนบ้านขามป้อม ตระหนักถึงภารกิจที่จะทำให้องค์กรบรรลุผล ได้ดำเนินการกำหนดมาตรฐาน ของโรงเรียนบ้านขามป้อมเป็นเป้าหมายการพัฒนา มาในการจัดการเรียน การสอน มาตรฐานด้านคุณภาพนักเรียนและนำข้อมูลในส่วนที่ยังบกพร่องมาแก้ไข โดยนำมาวางแผนการนิเทศภายใน ซึ่ง การนิเทศภายในสถานศึกษานี้ จะเป็นแนวทางที่ทำให้โรงเรียนสามารถดำเนินการตามแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและเจตนารมณ์ของการนิเทศภายใน ขอขอบคุณคณะกรรมการนิเทศภายในและผู้ที่เกี่ยวข้องที่ร่วมกันวางแผนกำหนดกรอบงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพของครู และผู้เรียนต่อไป

โรงเรียนบ้านขามป้อม

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	จ
แบบ ISMS Award 01	ฉ
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
ส่วนที่ 2 เนื้อหา	2
ที่มาและความสำคัญของสภาพปัญหา	2
วัตถุประสงค์และเป้าหมาย	4
หลักการ/แนวคิดในการสร้างและพัฒนาด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	5
กรอบแนวคิดด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	26
กระบวนการสร้างพัฒนาด้านการนิเทศภายในและการนำไปประยุกต์ใช้	31
ปัจจัยความสำเร็จ	37
ส่วนที่ 3 ผลที่เกิดจากการนิเทศภายใน	38
ผลที่เกิดจากการนิเทศภายใน	38
การเผยแพร่ผลงานด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	40
การขยายผลต่อยอดผลงานด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	40
อ้างอิง	42
ภาคผนวก	43

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียนโรงเรียนบ้านขามป้อม จำแนกตามระดับชั้น	19
ตารางที่ 2 สรุปข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับสถานศึกษา	20
ตารางที่ 3 ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT)	21
ตารางที่ 4 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	22
ตารางที่ 5 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐาน (O-NET)	23
ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการนิเทศภายใน	31

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
ภาพที่ 1 ระบบการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	13
ภาพที่ 2 แสดงจำนวนนักเรียน แยกตามเพศ ปีการศึกษา 2568	19
ภาพที่ 3 แสดงจำนวนนักเรียนเปรียบเทียบ 3 ปีการศึกษาย้อนหลัง	20
ภาพที่ 4 ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT)	21
ภาพที่ 5 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT)	22
ภาพที่ 6 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)	23
ภาพที่ 7 ผลการประเมินสมรรถนะ สมรรถนะพื้นฐาน	24
ภาพที่ 8 ผลการประเมินสมรรถนะ สมรรถนะหลัก	24
ภาพที่ 9 ผลการประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์	25
ภาพที่ 10 กรอบแนวคิดการพัฒนานวัตกรรม	26
ภาพที่ 11 รูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษา	29
ภาพที่ 12 ขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา	30
ภาพที่ 13 ขั้นตอน นวัตกรรมการนิเทศ เกลียวเชือก โมเดล	31

แบบเสนอขอรับการคัดเลือกรางวัลสถานศึกษาต้นแบบการนิเทศภายใน
(Internal Supervision Model School : ISMS Award) (ISMS Award 01)
ประจำปีการศึกษา 2568
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
.....

ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา

ชื่อสถานศึกษา โรงเรียนบ้านขามป้อม

ที่ตั้งเลขที่ 159 หมู่ที่ 5 ตำบลสร้างถ่อ อำเภอ เขื่องใน

จังหวัด อุบลราชธานี

โทร. 092 - 4243529

ขนาดของสถานศึกษา

- สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
☒ ขนาดเล็ก	จำนวนนักเรียน 1 - 120 คน
☐ ขนาดกลาง	จำนวนนักเรียน 121 - 499 คน
☐ ขนาดใหญ่	จำนวนนักเรียน 500 - 1,499 คน
☐ ขนาดใหญ่พิเศษ	จำนวนนักเรียน 1,500 คนขึ้นไป
- สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
☐ ขนาดเล็ก	จำนวนนักเรียน 1 - 499 คน
☐ ขนาดกลาง	จำนวนนักเรียน 500 - 1,499 คน
☐ ขนาดใหญ่	จำนวนนักเรียน 1,500 - 2,499 คน
☐ ขนาดใหญ่พิเศษ	จำนวนนักเรียน 2,500 คนขึ้นไป

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงและถูกต้องทุกประการ

ลงชื่อ

(นางสุพล ครองยุติ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านขามป้อม

ส่วนที่ 1 บทนำ

ชื่อผลงาน : การพัฒนาความฉลาดรู้สู่สมรรถนะของผู้เรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ด้วยกระบวนการนิเทศภายใน โดยใช้นวัตกรรมเกลียวเชือกโมเดล” โรงเรียนบ้านขามป้อม ปีการศึกษา 2568

วัตถุประสงค์

เชิงปริมาณ

1. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ และการสื่อสาร ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. เพื่อพัฒนาครูทุกคนให้สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะได้อย่างมีประสิทธิภาพ ร้อยละ 100
3. เพื่อดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ผ่านกระบวนการ PLC, Coaching & Mentoring และ Reflection ครบทุกชั้นเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง

เชิงคุณภาพ

1. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความฉลาดรู้ (Literacy Competency) และมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ 21 สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
2. เพื่อพัฒนาครูให้มีความสามารถในการออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กระบวนการ Active Learning และการวัดประเมินผลตามสภาพจริง
3. เพื่อพัฒนาระบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง เป็นระบบ และเกิดวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ร่วมกันอย่างยั่งยืน

กลุ่มเป้าหมาย : ครูโรงเรียนบ้านขามป้อม จำนวน 6 คน นักเรียนโรงเรียนบ้านขามป้อม จำนวน 71 คน

ระยะเวลา : ตลอดปีการศึกษา 2568 (ดำเนินการนิเทศอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย ภาคเรียนละ 2 ครั้ง ครบทุกชั้นเรียน)

ส่วนที่ 2 เนื้อหา

2.1 ที่มาความสำคัญของสภาพปัญหา

โรงเรียนบ้านขามป้อม ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2494 ตั้งอยู่บ้านขามป้อม 159 หมู่ที่ 5 ตำบลสร้างถ่อ อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่ 9 ไร่ 1 งาน 1 ตารางวา ตั้งขึ้นโดยนายอำเภอเขื่องใน ดำรงอยู่ด้วยเงินงบประมาณของทางราชการกระทรวงศึกษาธิการ และการสนับสนุนจากชุมชน อาคารหลังแรกชาวบ้านร่วมกันจัดหาวัสดุอุปกรณ์และแรงงานก่อสร้างโดยไม่ได้อาศัยงบประมาณของทางราชการ ปัจจุบันโรงเรียนบ้านขามป้อม มีครูปฏิบัติการสอน 6 คน เป็นครูประจำการ 4 คน ครูอัตราจ้าง 2 คน เฉลี่ย ครู:นักเรียน 1:12 โรงเรียนบ้านขามป้อม เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก เปิดทำการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2568 มีนักเรียนจำนวน 71 คน ปัจจุบันบริหารงานโดย นางสาวพล ครองยุติ ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนดำเนินงานตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะตามหลักสูตร ภายใต้บริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก ที่เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ปัจจุบันโรงเรียนขนาดเล็ก กำลังเผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้เด็กและเยาวชนได้รับอิทธิพลจากสื่อดิจิทัล ความรุนแรง การใช้ชีวิตแบบเร่งรีบ และปัญหาครอบครัว ส่งผลต่อพฤติกรรม คุณธรรม และสุขภาพทางจิตใจ ขณะเดียวกัน ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ความยากจน และความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ทำให้ผู้เรียนจำนวนมาก ขาดโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ยังต้องการกำลังคนที่มีสมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งภารกิจของโรงเรียนขนาดเล็ก จำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีสมรรถนะที่เหมาะสมกับบริบทโลกยุคใหม่ ควบคู่กับการสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และทักษะชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปลอดภัย มีความสุข และรู้เท่าทันสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สถานศึกษาจึงต้องใช้นิเทศภายในจึงเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ส่งเสริมครูให้สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก และพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ และสมรรถนะตามเป้าหมายของการศึกษาไทยในยุคปัจจุบัน

สมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นคุณลักษณะสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตและปรับตัวได้อย่างเหมาะสมท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล โดยผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี และการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ การพัฒนาสมรรถนะยังช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันด้านคุณธรรม จริยธรรม และทักษะชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและสามารถแข่งขันได้ในอนาคต

ความฉลาดรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงวิเคราะห์ และใช้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างถูกต้องและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล ผู้เรียนที่

มีความฉลาดรู้จะสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ แก้ปัญหา และตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การปรับตัว และการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในโลกยุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ กระบวนการนิเทศที่เป็นระบบ ช่วยส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การใช้สื่อและนวัตกรรม รวมถึงการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การนิเทศภายในยังเป็นกลไกสำคัญในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทำให้ครูเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีความฉลาดรู้ คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และมีสมรรถนะตามมาตรฐานหลักสูตร สามารถดำรงชีวิตและปรับตัวได้อย่างเหมาะสมในศตวรรษที่ 21 อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

จากนโยบายการนิเทศภายใน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ซึ่งต้องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็น กระบวนการที่ผู้นิเทศในสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ ผู้บริหารมอบหมาย ดำเนินการ โดยใช้ภาวะผู้นำทำให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจ ประสานงานและใช้ศักยภาพ การทำงานอย่างเต็มที่ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนางานของสถานศึกษา โดยส่วนรวม ให้เป็นไปตามมาตรฐาน หลักสูตร มาตรฐานการศึกษา นอกจากนี้พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มีเจตนารมณ์อย่างชัดเจนในเรื่องกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญ จะต้องปฏิรูป กระบวนการเรียนรู้ให้เด็กได้คิดและปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง จึงต้องมีการพัฒนาครูให้สอดคล้องกับ หลักการ ดังกล่าว

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของโรงเรียนบ้านขามป้อมในปี 2568 พบว่า ผู้เรียนยังมีปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอ่านออก เขียนได้ และขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ ขณะที่ครูมีภาระงานหลายด้าน และขาดโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม จากการข้อมูลติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ และการสื่อสาร รวมทั้งขาดทักษะการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ส่งผลให้ผลการประเมินด้านความฉลาดรู้ทั้งในระดับสถานศึกษาและระดับชาติอยู่ในระดับที่ต้องได้รับการพัฒนา โดยเฉพาะทักษะด้านการอ่านรู้เรื่อง (Reading Literacy) การคิดคำนวณ (Numerical Literacy) และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ตลอดชีวิต นอกจากนี้ โรงเรียนขนาดเล็ก ยังประสบปัญหาหลายประการ ได้แก่ จำนวนครูไม่ครบชั้น ครูสอนไม่ตรงวิชาเอก ภาระงานพิเศษจำนวนมาก ขาดสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ รวมถึงระบบการนิเทศภายในที่ยังไม่เข้มแข็ง ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ ยังเน้นการถ่ายทอดความรู้มากกว่า การพัฒนากระบวนการคิด และการลงมือปฏิบัติจริงของผู้เรียน อีกทั้งการนิเทศส่วนใหญ่ยังเป็นลักษณะติดตาม ตรวจสอบ มากกว่าการให้คำปรึกษา ชี้แนะ และพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องในบริบทจริง

ของห้องเรียน โรงเรียนบ้านขามป้อม จึงกำหนดให้ “การนิเทศภายใน” เป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา มิติด้านของการฉลาดรู้ และมีสมรรถนะตามมาตรฐานของหลักสูตร

โรงเรียนบ้านขามป้อม ตระหนักในการพัฒนาครูให้มีมาตรฐานตำแหน่ง มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จึงพัฒนานวัตกรรม การพัฒนาความฉลาดรู้ สู่มรรถนะของผู้เรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ด้วยกระบวนการนิเทศภายใน โดยใช้ นวัตกรรมเกลียวเชือก โมเดล ขึ้น เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนและพัฒนาครู ให้สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยกระบวนการนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตร มีส่วนร่วม และต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ มีความฉลาดรู้ตามศักยภาพ ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล และสถานศึกษามีระบบบริหารจัดการคุณภาพที่เข้มแข็ง อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนต่อไป

2.2 วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

2.2.1 วัตถุประสงค์เชิงปริมาณ

1. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ และการสื่อสาร ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. เพื่อพัฒนาครูทุกคนในสถานศึกษาให้สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะได้อย่างมีประสิทธิภาพ ร้อยละ 100
3. เพื่อดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ผ่านกระบวนการ PLC, Coaching & Mentoring และ Reflection ครบทุกชั้นเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง

2.2.2 วัตถุประสงค์เชิงคุณภาพ

1. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความฉลาดรู้ (Literacy Competency) และมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ 21 สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม
2. เพื่อพัฒนาครูให้มีความสามารถในการออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กระบวนการ Active Learning และการวัดประเมินผลตามสภาพจริง
3. เพื่อพัฒนาระบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง เป็นระบบ และเกิดวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ร่วมกันอย่างยั่งยืน

2.2.3 เป้าหมาย

1. ครูโรงเรียนบ้านขามป้อม อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 6 คน
2. นักเรียนโรงเรียนบ้านขามป้อม อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 71 คน

2.3 หลักการแนวคิดในการสร้างและพัฒนาด้านการนิเทศ

หลักการนิเทศภายใน

1. การปฏิบัติงานตามวิธีวิทยาศาสตร์ โดยดำเนินการอย่างมีระบบ ระเบียบ และครอบคลุมถึงวิธี การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ การวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ การประเมินผล การนิเทศ ซึ่งควรจะมาจากการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และสรุปผลอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับได้

2. การปฏิบัติงานตามวิถีประชาธิปไตย เคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคลให้เกียรติซึ่งกันและกัน เปิดใจกว้างยอมรับผลการประเมินตนเอง ยอมรับในเหตุและผลและปฏิบัติตามข้อตกลงตลอดจนใช้ ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย

3. การปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาสร้างสรรค์โดยการแสวงหาความสามารถพิเศษของครูแต่ละบุคคล เปิดโอกาสให้ให้ได้แสดงออกและสนับสนุนส่งเสริม ความสามารถเหล่านั้นอย่างเต็มที่

หลักการของ การนิเทศภายในสถานศึกษา (School-based Supervision) เป็นกระบวนการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน เพื่อส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยมีหลักที่สำคัญ ดังนี้

1. หลักการร่วมมือร่วมพลัง (Collaborative Principle) การนิเทศไม่ใช่การตรวจตราหรือจับผิด แต่เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศ (ผู้บริหาร/ครูแกนนำ) และผู้รับการนิเทศบนพื้นฐานของกัลยาณมิตรและการยอมรับซึ่งกันและกัน

2. หลักการเชิงระบบและต่อเนื่อง (Systematic and Continuous Principle) ต้องดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน ตั้งแต่การศึกษาสภาพปัจจุบัน การวางแผน (Planning) การปฏิบัติการนิเทศ (Action) การประเมินผล (Evaluation) และการปรับปรุงพัฒนา (Improvement) อย่างเป็นวัฏจักร

3. หลักการเน้นเป้าหมายที่ผู้เรียน (Student-Centered Principle) มุ่งเน้นการปรับปรุงพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกต่อพฤติกรรมและการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีผู้วิจัยได้ศึกษาและให้ข้อค้นพบที่สำคัญไว้ ดังนี้ :

สมคิด บุญเทียม. (2565). ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า การนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการสร้างความร่วมมือกันของครู และการใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นที่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) เพื่อกระตุ้นให้ครูเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนอย่างเป็นรูปธรรม

พัชรินทร์ รุ่งเรือง. (2566). ได้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ควบคู่กับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิชาติ ศิริวรรณ. (2567). ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัด สพฐ. โดยเน้นย้ำว่า ปัจจัยความสำเร็จของการนิเทศภายในขึ้นอยู่กับ "ภาวะผู้นำทางวิชาการ" (Instructional Leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ต้องทำหน้าที่เป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมเรียนรู้ไปพร้อมกับครู ไม่ใช่เพียงผู้สั่งการ

พัชรินทร์ รุ่งเรือง. (2566). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา*. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์, 24(2), 85-99

สมคิด บุญเทียม. (2565). แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร, 12(1), 112-126.

อภิชาติ ศิริวรรณ. (2567). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้การชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา, 7(3), 45-58.

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพตามแนวคิดของ สมคิด (2565), พัทชรินทร์ (2566) และ อภิชาติ (2567) คือกระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างเป็นระบบผ่านวงจร PDCA และการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยมีผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการและใช้การชี้แนะ (Coaching) เป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างยั่งยืน

แนวคิดการนิเทศภายใน

1. การนิเทศภายใน เป็นการร่วมมือกันของบุคลากรในโรงเรียน ในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
2. กลวิธีการนิเทศภายในมีหลายวิธี การเลือกกลวิธีที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันปัญหา และ สถานการณ์ของโรงเรียนจะช่วยให้การดำเนินการนิเทศประสบผลสำเร็จดียิ่งขึ้น
3. คุณสมบัติด้านมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ ความรู้ความสามารถ ทางวิชาการและความ เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้นิเทศการศึกษา
4. การนิเทศที่พึงประสงค์ คือ การนิเทศระหว่างครูด้วยกันอันจะส่งผลให้ สามารถพัฒนาตนเอง และกลุ่มได้
5. การจัดการนิเทศภายในโรงเรียนจัดทำได้หลายรูปแบบ การที่ผู้บริหารจะเลือกใช้รูปแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียนและความสามารถของบุคลากรในโรงเรียนเป็นสำคัญ
6. การปฏิบัติตามกระบวนการกลุ่มและการมีส่วนร่วม เน้นความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงาน โดยยึดวัตถุประสงค์การทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือแบ่งปันประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ร่วมคิดร่วมพัฒนา ทั้งนี้เพื่อความสำเร็จของงานโดยส่วนรวม
7. การปฏิบัติงานเพื่อประสิทธิภาพ เน้นการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ รับผิดชอบ มีการควบคุม ติดตาม ผลการดำเนินงาน และผลผลิตอย่างใกล้ชิด เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตาม มาตรฐานการศึกษา

8. การปฏิบัติงานโดยยึดวัตถุประสงค์ การดำเนินงานทุกครั้งต้องกำหนดวัตถุประสงค์ การทำงานอย่างชัดเจน ออกแบบการดำเนินงานอย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การนิเทศภายในสถานศึกษา (Internal Supervision) ถือเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเป็นกระบวนการร่วมมือกัน ระหว่างผู้บริหาร และครูผู้สอนเพื่อปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีนักวิชาการและนักทฤษฎีคนสำคัญได้ให้แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้

Glickman, Gordon, and Ross-Gordon (2018) ได้นำเสนอแนวคิด การนิเทศเชิงพัฒนา (Developmental Supervision) ซึ่งจำแนกพฤติกรรมการนิเทศตามระดับพัฒนาการและความพร้อมของครู โดย ผู้นิเทศต้องเลือกใช้ระดับการควบคุมและการให้คำปรึกษาที่เหมาะสมกับครูแต่ละคน (ตั้งแต่การชี้แนะ การร่วมมือ ไปจนถึงการให้ครูนำตนเอง) เพื่อส่งเสริมความองงามทางวิชาชีพอย่างยั่งยืน

Harris. (1985). อธิบายว่า การนิเทศภายในเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับบุคลากรและสิ่งต่าง ๆ เพื่อรักษาและเปลี่ยนแปลงระบบการดำเนินงานในสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นไปที่การปรับปรุงหลักสูตร การพัฒนาการสอนของครู และการจัดสรรสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

Livia. (1989). ได้แบ่งโครงสร้างของการนิเทศออกเป็น มิติการบริการ (Service Dimension) และ มิติการปรับปรุง (Instructional Improvement Dimension) โดยเน้นว่าการนิเทศไม่ใช่การเข้าไปจับผิดหรือควบคุม แต่เป็นการให้บริการสนับสนุน ช่วยเหลือ และร่วมมือกับครู เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยตรง

สังัด อุทรานันท์. (2530). นักวิชาการไทยที่วางรากฐานการนิเทศการศึกษา โดยได้เสนอกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การวางแผน (Planning-P) การให้ความรู้ก่อนดำเนินการ (Informing-I) การปฏิบัติงานนิเทศ (Doing-D) การประเมินผล (Evaluating-E) และการปรับปรุงแก้ไข (Reinforcing-R) เพื่อให้การนิเทศดำเนินไปอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาคือกระบวนการเชิงระบบที่มีความยืดหยุ่นสูง โดยต้องมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนเพื่อเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องประยุกต์ใช้การนิเทศเชิงพัฒนาที่สอดคล้องกับศักยภาพของครูแต่ละบุคคล ควบคู่ไปกับการดำเนินงานตามกระบวนการวางแผน การให้ความรู้ การปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นวงจรต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการจับผิดเป็นการสนับสนุนทางวิชาการและส่งเสริมการเติบโตทางวิชาชีพของครูอย่างยั่งยืน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความฉลาดรู้ของผู้เรียน

1. แนวคิดความฉลาดรู้ตามกรอบประเมิน PISA (PISA Literacy Framework) สถาบันประเมินผลนานาชาติเน้นย้ำว่า ความฉลาดรู้ไม่ใช่แค่การจำเนื้อหา แต่คือความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในชีวิตจริง ประกอบด้วย 3 ด้านหลัก ได้แก่

ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading Literacy) การทำความเข้าใจ การใช้ การประเมิน และการสะท้อนคิดจากข้อความ

ความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ (Mathematical Literacy) การคิดเชิงคณิตศาสตร์เพื่อแก้ปัญหาในบริบทที่หลากหลาย

ความฉลาดรู้ด้านวิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy) การใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่ออธิบายปรากฏการณ์และตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์

2. ทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences)

Howard Gardner ซึ่งอธิบายว่าความฉลาดของมนุษย์ไม่ได้วัดด้วยเกณฑ์สติปัญญา (IQ) เพียงอย่างเดียว แต่มีความฉลาดรู้และศักยภาพที่หลากหลายถึง 8 ด้าน (เช่น ด้านภาษา ด้านตรรกะ-คณิตศาสตร์ ด้านมิติสัมพันธ์ และด้านมนุษยสัมพันธ์) การนิเทศการศึกษาจึงต้องส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความฉลาดรู้เฉพาะบุคคล เพื่อดึงศักยภาพสูงสุดของผู้เรียนออกมา

3. แนวคิดความรู้สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Information, Media, and Technology Skills)

ภายใต้กรอบทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills) ความฉลาดรู้ในยุคดิจิทัลไม่ได้จำกัดแค่การอ่านออกเขียนได้ แต่รวมถึง ความฉลาดรู้ด้านสารสนเทศ (Information Literacy) การเข้าถึงและประเมินข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ ความฉลาดรู้ด้านสื่อ (Media Literacy) การวิเคราะห์และสร้างสรรค์สื่ออย่างมีวิจารณญาณ ความฉลาดรู้ด้านเทคโนโลยี (ICT Literacy) การใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการจัดการความรู้และสื่อสาร

4. ทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ด้วยปัญญา (Constructionism)

Seymour Papert ซึ่งต่อยอดมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget ทฤษฎีนี้ชื่อว่า "ความฉลาดรู้และปัญญา" จะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดเมื่อผู้เรียนลงมือสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Learning by Making) ที่มีความหมายต่อตนเอง นวัตกรรมการนิเทศจึงต้องมุ่งเน้นการสนับสนุนให้ครูเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความเข้าใจลึกซึ้งด้วยตนเอง

5. แนวคิดความฉลาดรู้ทางอารมณ์และสังคม (Social and Emotional Learning - SEL)

CASEL ที่มองว่าความฉลาดรู้ที่แท้จริงต้องครอบคลุมมิติด้านจิตใจและปฏิสัมพันธ์ ประกอบด้วย การตระหนักรู้ตนเอง การบริหารจัดการตนเอง การตระหนักรู้ทางสังคม ทักษะความสัมพันธ์ และการตัดสินใจอย่างรับผิดชอบ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคมยุคใหม่

สรุปแนวคิด ความฉลาดรู้ของผู้เรียนยุคใหม่ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงทักษะทางวิชาการขั้นพื้นฐาน แต่ครอบคลุมถึงสมรรถนะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาในชีวิตจริงตามกรอบประเมินระดับสากลการพัฒนาความฉลาดรู้รอบด้านจำเป็นต้องผสมผสานทั้งทักษะด้านเทคโนโลยีและสื่อสารสนเทศ ควบคู่ไปกับการตระหนักรู้ในศักยภาพพหุปัญญาเฉพาะบุคคลนอกจากนี้ ทฤษฎีการเรียนรู้ยังชี้ชัดว่าความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งจะเกิดขึ้นผ่านกระบวนการลงมือทำและการสร้างสรรค์ชิ้นงานที่มีความหมายด้วยตัวผู้เรียนเอง ขณะเดียวกัน ความฉลาดรู้ทางอารมณ์และสังคมก็เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและปฏิสัมพันธ์ในโลกที่ซับซ้อนได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ ดังนั้น นวัตกรรมการนิเทศการศึกษาจึงต้องมุ่งสนับสนุนครูผู้สอนในการออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะเหล่านี้ให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 อย่างเป็นรูปธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะผู้เรียน (Learner Competence)

1. แนวคิดโมเดลภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg Model) ของ McClelland David C. McClelland เสนอว่าสมรรถนะของบุคคลเปรียบเสมือนภูเขาน้ำแข็งที่ลอยอยู่ในน้ำ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก คือ: ส่วนที่อยู่เหนือน้ำ (Visible) คือ ความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skills) ซึ่งเป็นสิ่งที่สังเกตเห็นและพัฒนาได้ง่าย ส่วนที่อยู่ใต้น้ำ (Hidden) คือ บทบาททางสังคม (Social Role), ภาพลักษณ์ภายใน (Self-Image), อุปนิสัย (Traits) และแรงจูงใจ (Motive) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนพฤติกรรมของบุคคลให้ประสบความสำเร็จ และพัฒนาได้ยากกว่า McClelland, D. C. (1973) Testing for competence rather than for "intelligence" American Psychologist, 28(1) 1-14.

2. แนวคิดสมรรถนะหลัก 5 มิติของ Boyatzis Richard Boyatzis ได้ต่อยอดแนวคิดของ McClelland โดยจำแนกสมรรถนะออกเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลที่จะนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพสูง ประกอบด้วย 5 มิติ ได้แก่ :

1. แรงจูงใจ (Motives) สิ่งที่บุคคลคิดหรือต้องการขับเคลื่อนพฤติกรรม
2. คุณลักษณะส่วนบุคคล (Traits) การตอบสนองทางกายภาพต่อสถานการณ์ต่าง ๆ
3. ภาพลักษณ์ตนเอง (Self-Concept) ทศนคติ ค่านิยม และความเชื่อมั่นในตนเอง
4. ความรู้ (Knowledge) ข้อมูลหรือเนื้อหาเฉพาะด้านที่บุคคลมี
5. ทักษะ (Skills) ความสามารถในการปฏิบัติงานทั้งทางกายภาพและสติปัญญา

3. กรอบสมรรถนะแห่งอนาคตของ OECD (Learning Compass 2030) องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ได้พัฒนา "เข็มทิศการเรียนรู้" เพื่อกำหนดสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในการเผชิญหน้ากับอนาคตที่ผันผวน โดยเน้นที่ Transformative Competencies หรือสมรรถนะเพื่อการเปลี่ยนแปลง 3 ประการ Creating New Value การสร้างสรรค์คุณค่าใหม่ (นวัตกรรมและการคิดสร้างสรรค์) Reconciling Tensions and Dilemmas การจัดการกับความขัดแย้งและความตึงเครียด Taking Responsibility การมีความรับผิดชอบต่อการกระทำและส่วนรวม OECD. (2019) OECD Learning Compass 2030 Concept Note OECD Publishing.

4. แนวคิดสมรรถนะผู้เรียน 5 ประการของสภาการศึกษาไทย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สพศ.) ได้กำหนดสมรรถนะหลัก (Core Competencies) ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ประกอบด้วย 5 สมรรถนะหลักที่เป็นองค์รวม

1. การจัดการตนเอง (Self-Management)
2. การคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking)
3. การสื่อสาร (Communication)
4. การรวมพลังทำงานเป็นทีม (Teamwork and Collaboration)
5. การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizenship)

5. แนวคิดทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (4Cs) ของ Partnership for 21st Century Skills (P21)

แนวคิดนี้มองว่าสมรรถนะของผู้เรียนในยุคปัจจุบันไม่ใช่แค่การท่องจำเนื้อหาวิชาการ แต่ต้องมีสมรรถนะด้านกระบวนการคิดและการทำงานร่วมกับผู้อื่นผ่านกรอบ 4Cs ได้แก่: Critical Thinking การคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา Communication การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ Collaboration การร่วมมือทำงานร่วมกัน Creativity: การคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม Partnership for 21st Century Skills. (2009). P21 Framework Definitions. Partnership for 21st Century Skills.

6. ทฤษฎีความสามารถในการนำตนเองในการเรียนรู้ (Self-Directed Learning) ของ Knowles

Malcolm Knowles เสนอว่า สมรรถนะที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของผู้เรียนคือ "การนำตนเองในการเรียนรู้" ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มในการวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง กำหนดเป้าหมาย คัดเลือกแหล่งเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) Knowles, M. S. (1975). Self-directed learning: A guide for learners and teachers. Association Press.

สรุปแนวคิดทั้ง 6

McClelland ชี้ให้เห็นว่าสมรรถนะที่แท้จริงของผู้เรียนเกิดจากคุณลักษณะและแรงผลักดันภายในได้นำที่ส่งผลต่อพฤติกรรมภายนอก Boyatzis เน้นย้ำการบูรณาการระหว่างความรู้ ทักษะ และภาพลักษณ์ตนเองเพื่อให้ผู้เรียนแสดงความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด OECD มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะเชิงนวัตกรรมและการรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อนำทางผู้เรียนในโลกอนาคตที่ซับซ้อนและผันผวน สภาการศึกษาไทย กำหนดสมรรถนะหลัก 5 ด้านเพื่อสร้างผู้เรียนให้รู้จักจัดการตนเอง คิดขั้นสูง ทำงานร่วมกัน และเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง P21 (4Cs) มุ่งพัฒนาสมรรถนะการคิด วิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นทักษะจำเป็นในยุคดิจิทัล Knowles เน้นย้ำว่าสมรรถนะที่ยั่งยืนที่สุดคือการที่ผู้เรียนสามารถนำตนเองและกำกับการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตในทุกสถานการณ์

กระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษา

จุดมุ่งหมายสำคัญของการจัดการศึกษาคือคุณภาพการศึกษาหรือคุณภาพของผู้เรียนผู้ที่มีบทบาท สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ก็คือ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาซึ่งจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้ แนวทางหรือวิธีการพัฒนาที่หลากหลาย การนิเทศ เป็นวิธีการหนึ่งของการพัฒนา ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการ พัฒนาผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เพราะภารกิจต่างๆของสถานศึกษาจะสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถและความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นสถานศึกษาใดที่มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถประสบการณ์ในการทำงานและสามารถ นำศักยภาพของบุคลากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ก็จะมีโอกาสประสบความสำเร็จ มี ความก้าวหน้าสามารถพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้ได้ มาตรฐานตามความคาดหวังของสังคมได้ การพัฒนา บุคลากรในสถานศึกษาโดยผ่านระบบการนิเทศการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ ช่วยให้การบริหารจัดการ

การศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและสามารถ พัฒนาคุณภาพ การศึกษาได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

แนวคิดเกี่ยวกับระบบการนิเทศการศึกษา

ความหมายของระบบ องค์ประกอบของระบบและความหมายของการนิเทศการศึกษา เพื่อให้ สามารถเข้าใจเกี่ยวกับระบบการนิเทศการศึกษาได้อย่างชัดเจน รายละเอียดนำเสนอ ดังนี้

1. ความหมายของระบบ (System) คำว่า ระบบ เป็นคำที่นำมาใช้ในวงวิชาการจำนวนมากซึ่งก็มีสิ่งที่มีนักวิชาการที่ให้ความหมาย ของระบบไว้มากมาย ซึ่งสามารถสรุปความหมายได้ 2 ลักษณะ คือ

1.1 ระบบในฐานะที่เป็นกลุ่มขององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์และผลกระทบ ซึ่งกัน และกันร่วมกันทำหน้าที่โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์กับบริบทเพื่อให้ภารกิจของระบบ บรรลุ วัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ (สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์ 2547: 11)

1.2 ระบบ หมายถึง วิธีการซึ่งเป็นวิธีการทำงานหรือกระบวนการทำงานที่มีระเบียบและ ขั้นตอนเฉพาะของตนเอง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์รวมอย่างมีความต่อเนื่องและเป็นวงจรซ้ำๆ กัน (Kindred 1980: 6; Lucus 1985: 5; วัลลภ กันทรัพย์ 2535: 5-6)

กล่าวโดยสรุป ระบบ หมายถึง กลไก วิธีการหรือกระบวนการในการทำงานอย่างใด อย่างหนึ่งที่มี ระเบียบ ขั้นตอนอย่างชัดเจน โดยประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ๆ ที่มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงกันเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์

2. องค์ประกอบของระบบ องค์ประกอบของระบบเป็นโครงสร้างที่แสดงความสัมพันธ์ ระหว่างส่วนต่างๆของวิธีการหรือ กระบวนการทำงานซึ่งมีองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ 5 ส่วนคือ (สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์ 2547: 19 -20)

2.1 ปัจจัยนำเข้า คือทุกสิ่งที่ใส่เข้าไปในระบบ หรือทรัพยากรทั้งหมดที่ใช้ในการ ดำเนินการ ปัจจัยนำเข้าที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ คน เงิน วัสดุ เทคโนโลยี ในรูปของอุปกรณ์ อาคาร สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก สดวกต่างๆ ส่วนปัจจัยนำเข้าที่เป็นนามธรรม เช่น สารสนเทศ อาจเป็นใน รูปของปรัชญา ความคาดหวัง นโยบาย เป็นต้น

2.2 กระบวนการ หมายถึง ชุดของการกระทำที่สัมพันธ์กันร่วมกัน ดำเนินกิจกรรม เพื่อให้เกิดผล ที่มุ่งหวังโดยใช้ทรัพยากรที่ป้อนเข้าสู่ระบบ

2.3 ผลผลิต เป็นผลรวมของการดำเนินกิจกรรมหมายถึงผลที่เกิดขึ้นจริง (actual outputs) ซึ่ง อาจจะเป็นรูปของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ส่งออกไปสู่สภาพแวดล้อมผลที่เกิดขึ้น สามารถพิจารณาได้ทั้งผลที่ เกิดขึ้นทันที (immediate outputs) ผลที่ตามมา (outcomes) หรือ ผลกระทบ (impact)

2.4 ข้อมูลย้อนกลับ เป็นกลไกการควบคุมการผลิตให้เป็นไปตามความคาดหวังของ ระบบกลไกนี้ อาจอยู่ในรูปของการกำกับ (monitoring) การติดตาม (follow-up) หรือการประเมิน (evaluation) ซึ่ง ระบบสามารถสร้างกลไกให้ได้รับข้อมูลย้อนกลับทั้งจำภายในระบบและจากบริบท ภายนอก

2.5 บริบทหรือสภาพแวดล้อมภายนอก ความสัมพันธ์ระหว่างระบบภายนอกกับระบบมี 2 ลักษณะคือ 1) บริบทในฐานะผู้รับผลผลิตจากระบบทำหน้าที่ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ระบบหรือภาพ

สะท้อนว่า ผลผลิตของระบบมีความเหมาะสมหรือไม่ 2) มีความสัมพันธ์ในแง่ของการมีอิทธิพลทั้งในเชิงเกื้อหนุนหรือ เป็นอุปสรรคต่อการดำรงอยู่และการเจริญเติบโตของระบบ ส่วนบริบทภายใน ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายใน องค์กร ได้แก่ บรรยากาศองค์การที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีวัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม แตกต่างกัน

3. ความหมายของการนิเทศการศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

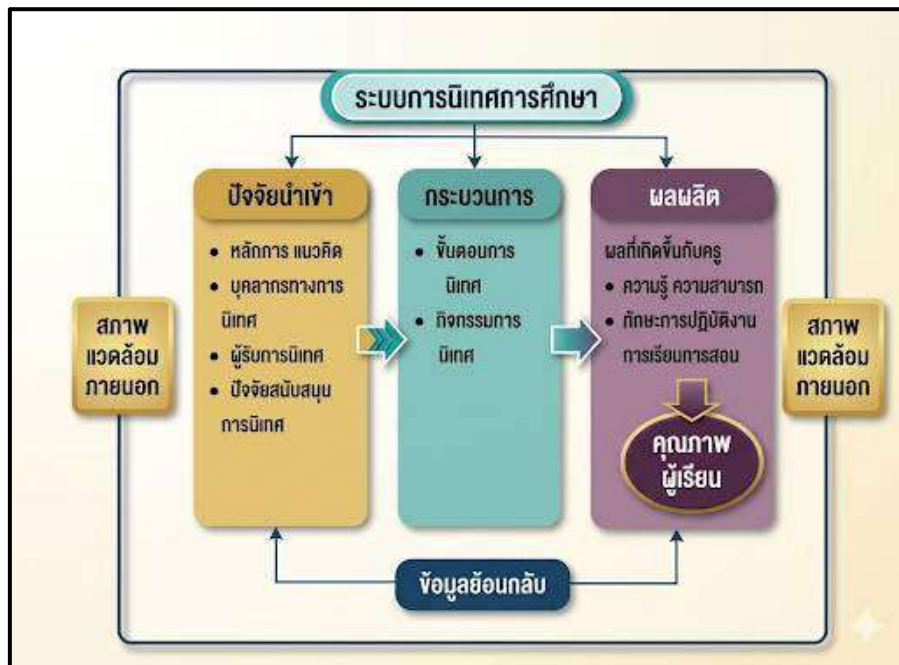
อาคม จันทสุนทร. (2525: 1). ให้ความหมายว่าการนิเทศการศึกษาเป็นบริการอย่างหนึ่งที่ทำให้แก่ระบบการศึกษา มีเทคนิคและเป็นไปทางวิชาการ การนิเทศการศึกษาจะกระทำต่อบุคลากรทางการศึกษา ทั้งครู ผู้บริหาร และฝ่ายบริการอื่น ๆ ในวงการการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายปลายทางที่ผลการศึกษา หรือเด็กที่ได้รับการศึกษา สงัด อุทรานันท์. (2530: 7). ให้ความหมายไว้ว่าการนิเทศการศึกษาคือกระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

ก๊อต. (Good 1973: 374). ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามทุกอย่างของเจ้าหน้าที่ผู้จัดการศึกษา ในการแนะนำครูหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้รู้จักปรับปรุงวิธีสอน ช่วยให้เกิดความงอกงามทางวิชาชีพทางการศึกษา ช่วยในการพัฒนาครู ช่วยในการเลือกและปรับปรุง วัตถุประสงค์ของการศึกษา ช่วยในการปรับปรุงวัสดุและเนื้อหาการสอนปรับปรุงวิธีสอนและช่วยปรับปรุง การประเมินผลการสอน จากความหมายของการนิเทศการศึกษาดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่า มีความแตกต่างกันและไม่มีข้อ จำกัดที่แน่นอนตายตัว ขึ้นอยู่กับวิวัฒนาการของการศึกษา จุดมุ่งหมายและแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละยุคแต่ละสมัย แต่ก็สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาคือกระบวนการในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศ กับผู้รับการนิเทศ เป็นความพยายามที่จะให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ เกี่ยวกับการปรับปรุงการ ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครูให้ดีขึ้น

4. ความหมายของระบบการนิเทศการศึกษา

ระบบการนิเทศการศึกษา หมายถึง กลไก วิธีการหรือกระบวนการในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ ในการให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ เกี่ยวกับการปรับปรุงการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้ ปัจจัยนำเข้า หมายถึง สิ่งที่ใช้ในการดำเนินงานตามระบบการนิเทศการศึกษา ได้แก่ หลักการแนวคิดของการนิเทศการศึกษา บุคลากรทางการนิเทศการศึกษาผู้รับการนิเทศ รวมทั้งปัจจัยสนับสนุนการนิเทศอื่น ๆ เช่น สื่อวัสดุอุปกรณ์การนิเทศ และงบประมาณ กระบวนการ หมายถึง กระบวนการนิเทศการศึกษาที่แสดงถึงขั้นตอน กิจกรรมและวิธีการในการนิเทศการศึกษา ผลผลิต หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทางการศึกษาหรือผู้รับการนิเทศ ได้แก่ ความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนรู้ของครู ข้อมูลย้อนกลับ หมายถึง กลไกการกำกับ ติดตาม และประเมินการนิเทศเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินการนิเทศ สภาพแวดล้อมภายนอก หมายถึง สภาพหรือสภาวะภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงาน นิเทศ ได้แก่ กฎหมาย

ระเบียบ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด สภาพทางเศรษฐกิจ การแข่งขัน ความ ต้องการของชุมชน และผู้เกี่ยวข้องต่อการจัดการศึกษา ระบบการนิเทศการศึกษาดังกล่าว สรุปผังแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ระบบการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.1 ปัจจัยนำเข้าของระบบนิเทศการศึกษา

สำหรับปัจจัยนำเข้าของระบบการนิเทศการศึกษาในที่นี่ จะนำเสนอใน 4 ประเด็น คือ หลักการ แนวคิดของการนิเทศการศึกษา บุคลากรทางการนิเทศการศึกษา ผู้รับการนิเทศ และปัจจัยสนับสนุนการนิเทศ

4.1.1 หลักการแนวคิดของการนิเทศการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535: 26-27). กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาควรมีการบริหารอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนเป็นการดำเนินงานเป็นโครงการ
2. การนิเทศการศึกษาถือหลักการมีส่วนร่วมในการทำงานคือความเป็นประชาธิปไตย เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นความร่วมมือร่วมใจกัน
3. การดำเนินงานและใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนั้นไปสู่ เป้าหมายที่ต้องการ
4. การนิเทศการศึกษาจะให้ผลดีควรใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ในการแก้ไขปัญหา และช่วยให้ผู้ร่วมงานได้ศึกษาปัญหาตลอดจนรายละเอียดต่างๆ เพื่อสร้างความเข้าใจพื้นฐานเสียก่อน

สงัด อุทรานันท์. (2530: 15-18). ได้กล่าวถึง หลักการสำคัญของการนิเทศ การศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 3 หลักการใหญ่ ดังนี้

หลักการที่ 1 การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของ ผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยการดำเนินการนิเทศ ต้องมีการทำงานเป็นขั้นตอน (steps) มีความต่อเนื่อง (continuity) ไม่หยุดนิ่ง (dynamic) และมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ (interaction) ใน หมู่ผู้ปฏิบัติงาน

หลักการที่ 2 การนิเทศการศึกษามีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน แต่การ ดำเนินงานนั้นต้องผ่านตัวกลาง คือครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่ใช่การดำเนินการกับนักเรียน โดยตรง แต่การนิเทศ การศึกษาเป็นการทำงานโดยผ่านตัวครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นการ ทำงานร่วมกันกับครูและบุคลากร ทางการศึกษาเพื่อพัฒนาให้บุคคลเหล่านั้นมีความรู้ความเข้าใจและ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักการที่ 3 การนิเทศการศึกษาเน้นบรรยากาศแห่งความเป็น ประชาธิปไตย ซึ่งไม่ได้ หมายถึงเฉพาะบรรยากาศแห่งการทำงานร่วมกันเท่านั้น และจะหมายรวมถึง การยอมรับซึ่งกันและกันการ เปลี่ยนแปลงบทบาทในฐานะผู้นำและผู้ตาม ตลอดจนการยอมรับ ผิดชอบต่อผลงานร่วมกันด้วย หลักการของการนิเทศการศึกษาดังกล่าวข้างต้น เป็นหลักการที่ สามารถนำไปใช้ใน การดำเนินการนิเทศของผู้นิเทศ เป็นเสมือนหลักปฏิบัติและแนวทางในการ ปฏิบัติการนิเทศการศึกษา ของ หน่วยงานทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยหลักการการนิเทศการศึกษา ที่สำคัญคือ การกำหนดเป้าหมายของ การนิเทศ การวางแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ การมีส่วนร่วม ในการนิเทศของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การ บริหารจัดการการนิเทศที่มีประสิทธิภาพ การกำกับติดตาม และประเมินผลการนิเทศและการใช้ผลการ ประเมินเพื่อการปรับปรุงพัฒนาอย่างคุ้มค่า

4.1.2 บุคลากรทางการนิเทศการศึกษา

บุคลากรทางการนิเทศการศึกษา ได้แก่ ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา ได้แก่

1) ศึกษาพิเศษ ซึ่งทำหน้าที่ในการนิเทศภายนอกสถานศึกษา 2) ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหาร สถานศึกษา 3) ครู ผู้รับผิดชอบหรือได้รับมอบหมายเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา สำหรับศึกษานิเทศก์ เป็นผู้ดำเนินการให้ความ เหลือแนะนำครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นผู้นิเทศภายนอก สถานศึกษาในขณะที่ผู้บริหาร การศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบหรือได้รับมอบหมาย เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาจะ ปฏิบัติหน้าที่นิเทศภายในสถานศึกษา อย่างไรก็ตามเนื่องจากบุคคล เหล่านี้ทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ เกี่ยวกับการปรับปรุงการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น ซึ่งควรต้องมี ลักษณะพิเศษบางประการ คือ (สุทธนู ศรีไสย์ 2545: 11 12)

1. พื้นฐานความรู้ (Knowledge base) ต้องมีความเข้าใจหน้าที่ของครูผู้สอน เข้าใจบทบาท ของผู้มีส่วนร่วมในงานนิเทศการศึกษา รวมทั้งพื้นฐานความรู้ในการพัฒนาคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนา คนในวัยผู้ใหญ่ ที่ต้องเกี่ยวข้องกับงานอาชีพครู

2. ทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal skills) ต้องทราบว่า พฤติกรรมการนิเทศ ในลักษณะใดบ้างที่จะมีผลต่อครูผู้สอนแต่ละคนหรือเป็นกลุ่มมากที่สุด

3. ทักษะเฉพาะ (technical skills) ต้องมีทักษะเฉพาะในด้านการสังเกต (observing) การวางแผน (planning) การประเมินผล (assessing) และการประเมินผลภายหลังการปรับปรุงการสอน (evaluating instructional improvement)

4.1.3 ผู้รับการนิเทศ

การนิเทศภายนอกดำเนินการโดยบุคลากรภายนอกสถานศึกษาซึ่งอาจจะเป็นศึกษานิเทศก์หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเป็นผู้นิเทศโดยผู้รับการนิเทศอาจ ได้แก่ ผู้บริหารครูหรือบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ ส่วนการนิเทศภายในเป็นการดำเนินการโดยบุคลากรในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารหรือบุคคลที่ผู้บริห าร มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ โดยผู้รับการนิเทศคือครูหรือบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาที่ได้รับ ประโยชน์จากการนิเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งจะทำให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น ความสำเร็จของการดำเนินการนิเทศนั้น ส่วนหนึ่งมีปัจจัยจากตัวผู้รับการนิเทศเองด้วยนั่นคือ ผู้รับการนิเทศควรตระหนักถึงความสำคัญของการปรับปรุงพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีจิตใจที่เปิดกว้างรับความรู้หรือนวัตกรรม เป็นผู้พร้อมรับฟังความคิดเห็นและการประเมิน การนิเทศจะ ดำเนินการไปได้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม คุณลักษณะดังกล่าวนี้ผู้บริหารหรือผู้นิเทศ มีส่วนที่จะส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศเกิดคุณลักษณะดังกล่าวโดยใช้กระบวนการนิเทศที่จะช่วยการสร้าง บรรยากาศการเรียนรู้ในหน่วยงาน

4.1.4 ปัจจัยสนับสนุนการนิเทศ

ปัจจัยสนับสนุนการนิเทศ เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรของโรงเรียนที่ จะใช้เพื่อการสนับสนุนการดำเนินการนิเทศการศึกษา โดยพิจารณาในเรื่องเกี่ยวกับบุคลากรนวัตกรรม วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น

1) ด้านบุคลากร ในการ สนับสนุนด้านบุคลากรนั้น จำเป็นต้องมีผู้นิเทศที่เพียงพอที่จะรับผิดชอบต่อการนิเทศครูในโรงเรียน และเป็น บุคคลที่มีความพร้อมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และมีจิตใจที่พร้อมจะช่วยเหลือแนะนำผู้อื่น

2) ด้านนวัตกรรม การนิเทศเป็นการพัฒนาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ครูเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการ ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพดังนั้น การมีนวัตกรรมที่ทันสมัย และเป็นนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ส่งผลต่อ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นปัจจัยสนับสนุนการนิเทศการศึกษา

3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ การนิเทศ จำเป็นต้องใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ตั้งแต่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์ หรือวัสดุ สิ้นเปลืองต่างๆ

4) ด้านอาคารสถานที่ การจัดห้องประชุมให้ความรู้ ห้องนิเทศ ห้องสมุด ห้องบริการสื่อ นวัตกรรมต่างๆ

5) ด้านงบประมาณ การจัดการนิเทศจำเป็นต้องใช้งบประมาณ เช่น มีการฝึกอบรม การจัด ประชุมสัมมนา การศึกษาดูงาน

4.2 กระบวนการนิเทศการศึกษา

กระบวนการนิเทศเป็นส่วนที่แสดงถึงขั้นตอนและกิจกรรมที่ใช้ในการนิเทศ มีสาระสำคัญคือ

4.2.1 ขั้นตอนการดำเนินการนิเทศ

สังัด อุทรานันท์. (2530: 84-88). นำเสนอกระบวนการนิเทศการศึกษา ไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้

1) การวางแผนการนิเทศ (Planning-P) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ จะทำการประชุมปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศที่จัดขึ้น

2) ให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ (Informing-I) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่า จะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถอย่างไรบ้างจะมีขั้นตอนในการดำเนินการ อย่างไร และจะอย่างไรให้ผลงานออกมาอย่างมีคุณภาพ ซึ่งถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญทุกครั้งสำหรับการเริ่ม การนิเทศที่จัดขึ้นใหม่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตาม ถือเป็นความจำเป็นสำหรับการนิเทศที่ยังไม่เป็นไปอย่าง ต้องการ จำเป็นต้องมีการทบทวนความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

3) การดำเนินการปฏิบัติการนิเทศ (Doing-D) ประกอบด้วยการปฏิบัติงานใน 3 ลักษณะ คือ การปฏิบัติงานของผู้รับ การนิเทศการปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ

4) การสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ (Reinforcing-R) เป็นขั้นตอนของการเสริมแรงของผู้บริหาร เพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจ และบังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานขั้นตอนนี้อาจดำเนินการไปพร้อมๆ กับที่ผู้รับการนิเทศกำลังปฏิบัติงาน หรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นลงแล้ว

5) การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating - E) เป็นขั้นที่ ผู้นิเทศทำการประเมินผลการ ดำเนินงานที่ได้ดำเนินการผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศ หากพบว่า มีปัญหา หรืออุปสรรคที่ทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผล ก็สมควรจะต้องทำการปรับปรุงแก้ไข ให้ตรงหรือสอดคล้องกับ สภาพปัญหานั้น ๆ

4.2.2 กิจกรรมการนิเทศ จากแนวคิดหลักการที่นำเสนอไว้ ผู้นิเทศสามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการนิเทศสามารถจัดแบ่งกิจกรรมการนิเทศออกเป็น 3 กลุ่มคือ (ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ 2550: 59)

1) กิจกรรมที่ผู้นิเทศเป็นผู้ปฏิบัติเป็นกิจกรรมหลักที่ผู้นิเทศใช้สำหรับการให้ความรู้แก่ผู้รับการนิเทศหรือทำการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับการนิเทศเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้รับการนิเทศให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการนิเทศที่ได้กำหนดไว้ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการบรรยาย การสาธิต การสังเกตการสอนในชั้นเรียน การสัมภาษณ์ การบันทึกข้อมูลการจัดทำเครื่องมือและแบบทดสอบ

2) กิจกรรมที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศทำร่วมกันเป็นกิจกรรมการนิเทศที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้ง 2 ฝ่าย ได้แก่ การประชุมการระดมสมองและการอภิปราย

3) กิจกรรมสำหรับผู้รับการนิเทศเป็นกิจกรรมที่เน้นบทบาทของผู้รับการนิเทศซึ่งผู้รับการนิเทศต้องเป็นผู้กระทำหรือปฏิบัติตามสถานการณ์ต่างๆ ได้แก่ การฟังการดูการอ่านการเขียน การไปทัศนศึกษา บทบาทสมมติและการปฏิบัติตามคำแนะนำ

4.3 ผลผลิตของการนิเทศ

ผลผลิตของการนิเทศการศึกษา ได้แก่ ผลที่เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่น เนื่องมาจากการนิเทศซึ่ง ซึ่งได้แก่ ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น มีความเชื่อมั่นในการ ในการปฏิบัติงาน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน มีทักษะการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจน ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานมีสูงขึ้น

4.4 ข้อมูลย้อนกลับ

ข้อมูลย้อนกลับในระบบการนิเทศการศึกษา หมายถึง กลไกการกำกับ ติดตาม และ ประเมินการนิเทศการศึกษา ซึ่งผู้บริหารหรือผู้นิเทศต้องจัดระบบการกำกับ ติดตามการดำเนินการนิเทศไว้ ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามแผนงานนิเทศที่กำหนดไว้ ตลอดจนจัดทำ การประเมินผลการ ดำเนินการนิเทศอย่างเป็นระบบ มีการประเมินผลที่เกิดขึ้นกับคุณภาพการปฏิบัติงานของครู ประเมินตัว ระบบและกระบวนการดำเนินการนิเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินการนิเทศ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.5 สภาพแวดล้อมภายนอก

สภาพแวดล้อมภายนอกที่สำคัญของระบบการนิเทศการศึกษาที่สำคัญที่ผู้บริหารควรคำนึงถึง คือ ความต้องการหรือความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องต่อการจัดการศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองชุมชน รวมทั้ง สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับ กฎหมาย ระเบียบ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด สภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนซึ่ง ได้แก่บรรยากาศหรือวัฒนธรรมองค์กรในโรงเรียนที่มี อิทธิพลต่อการดำเนินงานนิเทศ

5. การพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษา

การพัฒนารูปแบบการนิเทศมีนักวิชาการได้ให้แนวคิด ดังนี้

สุริย์มาศ สุขกสิ. (2549: 6469). ได้ดำเนินการวิจัยเรื่องรูปแบบการนิเทศภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้น พื้นฐานและใช้ แนวคิดของ Glickman เป็นกรอบแนวคิดหลักในการพัฒนารูปแบบซึ่งครอบคลุมถึง การให้ความช่วยเหลือ แก่ครูโดยตรง (Direct Assistance) การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม (Group Development) การ เสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ (Professional Development) การ พัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Action Research) รวมทั้งหลักการนิเทศ การศึกษาอื่น ๆ และหลักการประเมินรูปแบบการนิเทศภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตาม มาตรฐานการประเมินระบบของคณะกรรมการร่วมว่าด้วย มาตรฐานการประเมินทางการศึกษาแห่งประเทศไทย สหรัฐอเมริกาซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานด้านความ เป็นประโยชน์มาตรฐานด้านความเป็นไปได้มาตรฐานด้าน ความเหมาะสมและมาตรฐานด้านความ ถูกต้องโดยกำหนดขั้นตอนการศึกษาและพัฒนารูปแบบการนิเทศ ภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อศึกษาความต้องการในการนิเทศภายใน สถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ โดย การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในสถานศึกษาเอกสารงานวิจัย หลักการทฤษฎีเทคนิคแนวคิดการนิเทศของ Glickman สร้างเป็นแบบสอบถามผลที่ได้จากการ ดำเนินงานในขั้นตอนนี้คือความต้องการในการนิเทศภายในสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการสร้างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวคิดของ Glickman ซึ่งประกอบด้วย การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนผลที่ได้จากการดำเนินงานในขั้นตอนนี้คือร่างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 3 เป็นการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบของการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดย การนำไปทดลองใช้ในสถานศึกษาจำนวน 2 ครั้ง ผลจากการดำเนินงานในขั้นตอนนี้คือรูปแบบการนิเทศ ภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการตรวจสอบ

ขั้นตอนที่ 4 เป็นการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการทดลอง ภาคสนามและประเมินรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินรูปแบบการนิเทศ ภายในสถานศึกษาผลการประเมินทำให้ได้รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สมบูรณ์ซึ่ง ประกอบด้วย 5 ด้านคือ

1) การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงซึ่งประกอบด้วย การวางแผนร่วมกับครูในการให้ความช่วยเหลือการเข้าไปมีส่วนร่วมกับครูเพื่อช่วยเหลือการสรุปผลการช่วยเหลือและวางแผนตรวจสอบความช่วยเหลือร่วมกับครู การวิเคราะห์ผลการช่วยเหลือร่วมกับครูและการสรุปและวิเคราะห์ กระบวนการช่วยเหลือครู

2) การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์การสร้างวินัยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในทีมงานการกำหนดปัญหา และเป้าหมายการแก้ปัญหา ร่วมกันการวางแผนและดำเนินการแก้ปัญหา และการสร้างแรงจูงใจการเสริมแรง และสร้างขวัญกำลังใจ

3) การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพซึ่งประกอบด้วย การสำรวจความต้องการในการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการพัฒนาให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญการจัดกิจกรรมสัมมนาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมตามมาตรฐานวิชาชีพครู

4) การพัฒนาหลักสูตรซึ่งประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมของ สถานศึกษาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาการวางแผนการดำเนินงานการใช้หลักสูตรการดำเนินการบริหาร หลักสูตรการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลการสรุปผลการดำเนินงานและการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรและ

5) การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนซึ่งประกอบด้วย การกำหนด เป้าหมายการวิจัย การกำหนดวิธีการวิจัยการรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปและเขียน รายงาน

กล่าวโดยสรุป การพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษานั้นเป็นการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ โดยเริ่มจากการสำรวจข้อมูลขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการต้องการการนิเทศของครูและผู้บริหาร โรงเรียนแล้วนำมากำหนดเป็นร่างรูปแบบขั้นต้นในการนิเทศการศึกษา ผ่านกระบวนการตรวจสอบโดย ผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปทดลองในโรงเรียนซึ่งเป็นแหล่งปฏิบัติจริงประเมินผลการทดลอง และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้เป็นรูปแบบการนิเทศการศึกษาที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำเสนอ รูปแบบวงการนิเทศที่สมบูรณ์ต่อไป

จากแนวคิดที่เกี่ยวข้องโรงเรียนบ้านขามป้อม ได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ 1 เป็นการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน เพื่อศึกษาความต้องการในการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการศึกษา ดังนี้

5.1 นักเรียนโรงเรียนบ้านขามป้อม ปีการศึกษา 2568 ทั้งสิ้น 71 คน จำแนกตามระดับชั้นที่เปิดสอน

ระดับชั้นเรียน	จำนวนห้อง	เพศ		รวม	เฉลี่ยต่อห้อง
		ชาย	หญิง		
ป.1	1	7	4	11	11.8
ป.2	1	6	11	17	
ป.3	1	6	6	12	
ป.4	1	4	5	9	
ป.5	1	5	5	10	
ป.6	1	6	6	12	
รวมทั้งสิ้น	6	34	37	71	

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียนโรงเรียนบ้านขามป้อม จำแนกตามระดับชั้น

ภาพที่ 2 แสดงจำนวนนักเรียน แยกตามเพศ ปีการศึกษา 2568

ภาพที่ 3 แสดงจำนวนนักเรียนเปรียบเทียบ 3 ปีการศึกษาย้อนหลัง

5.2 สรุปสารสนเทศผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสถานศึกษา ปีการศึกษา 2568

ระดับชั้น	ไทย	คณิต	วิทย์	สังคม	อังกฤษ	สุขศึกษา	การงาน	ศิลปะ
ป.1	4.00	3.95	4.00	4.00	3.95	4.00	4.00	4.00
ป.2	3.83	3.72	3.79	4.00	3.86	4.00	4.00	4.00
ป.3	3.83	3.52	3.73	3.82	3.58	3.97	3.95	4.00
ป.4	3.77	3.70	3.68	3.98	3.83	3.98	4.00	3.98
ป.5	3.54	3.48	3.66	3.83	3.67	4.00	3.99	4.00
ป.6	3.46	3.43	3.61	3.80	3.48	3.87	3.95	3.93
รวมเฉลี่ย	3.66	3.56	3.69	3.87	3.65	3.95	3.97	3.97

ตารางที่ 2 สรุปข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับสถานศึกษา

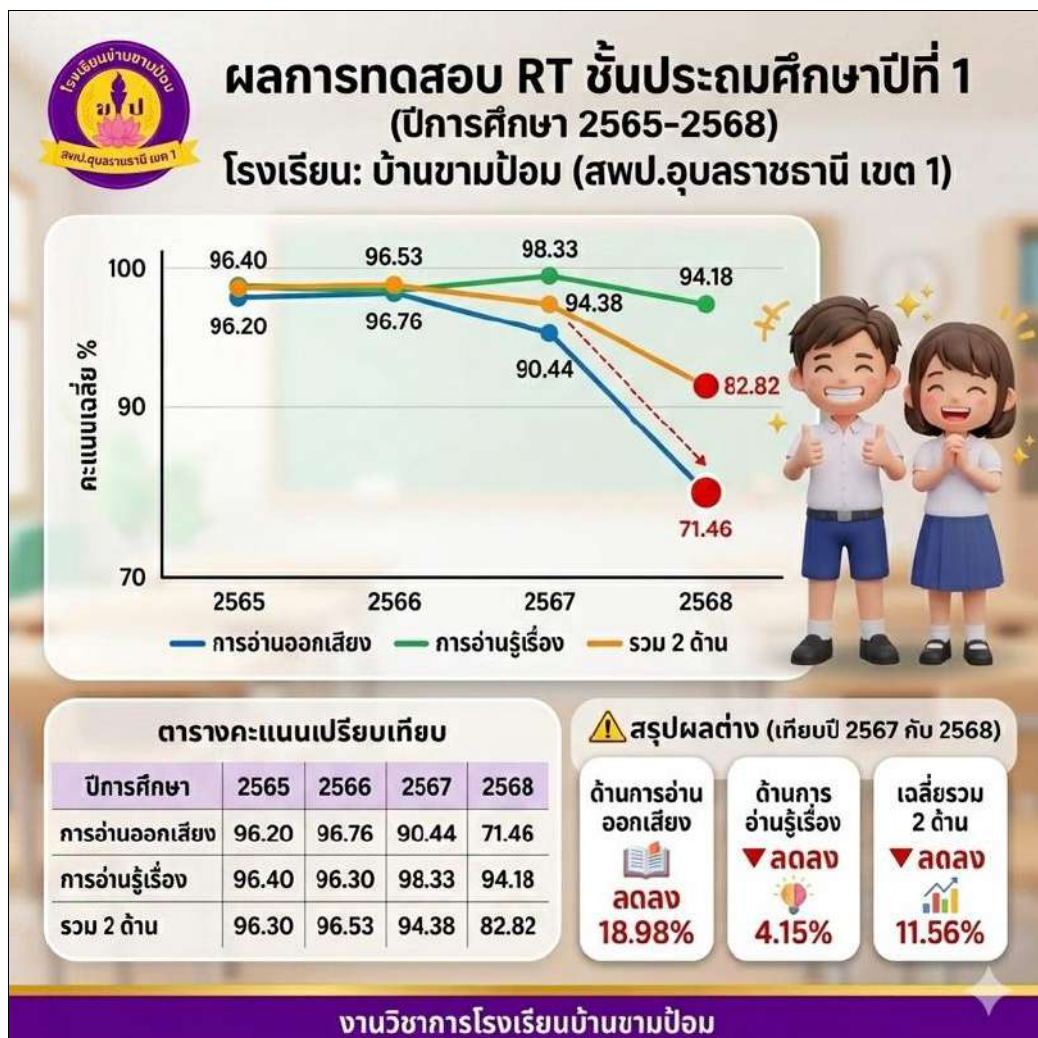
สรุปข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับสถานศึกษา สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 จากตารางสรุปข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยรายวิชา พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมของนักเรียนทุกระดับชั้นอยู่ในเกณฑ์ดีถึงดีมาก โดยมีวิชาศิลปะและการงานอาชีพฯ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่ 3.97 และวิชาคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดที่ 3.56 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในทุกวิชา โดยเฉพาะวิชาการงานอาชีพฯ และ ศิลปะ ที่มีคะแนนเฉลี่ยรวมสูงสุดที่ 3.97 อย่างไรก็ตาม สังเกตได้ว่าระดับคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในแต่ละวิชาค่อนข้างมีความแตกต่างกัน โดยวิชาการงานอาชีพฯ และ ศิลปะ มีคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างสูง ในขณะที่วิชาคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ นอกจากนี้ ยังเห็นได้ว่าระดับคะแนนเฉลี่ยในแต่ละวิชาไม่ได้มีความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจน ผลสรุปนี้อาจชี้ให้เห็นว่า นักเรียนมีความถนัดในรายวิชาศิลปะและการงานอาชีพฯ มากกว่ารายวิชาอื่นๆ

5.3 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (3 ปีย้อนหลัง)

ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ด้าน	ปีการศึกษา 2566	ปีการศึกษา 2567	ปีการศึกษา 2568	ร้อยละของผลต่างระหว่างปีการศึกษา
การอ่านออกเสียง	96.76	90.44	71.46	-18.98
การอ่านรู้เรื่อง	96.30	98.33	94.18	-4.15
รวม 2 ด้าน	96.30	96.53	82.82	-11.56

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT)

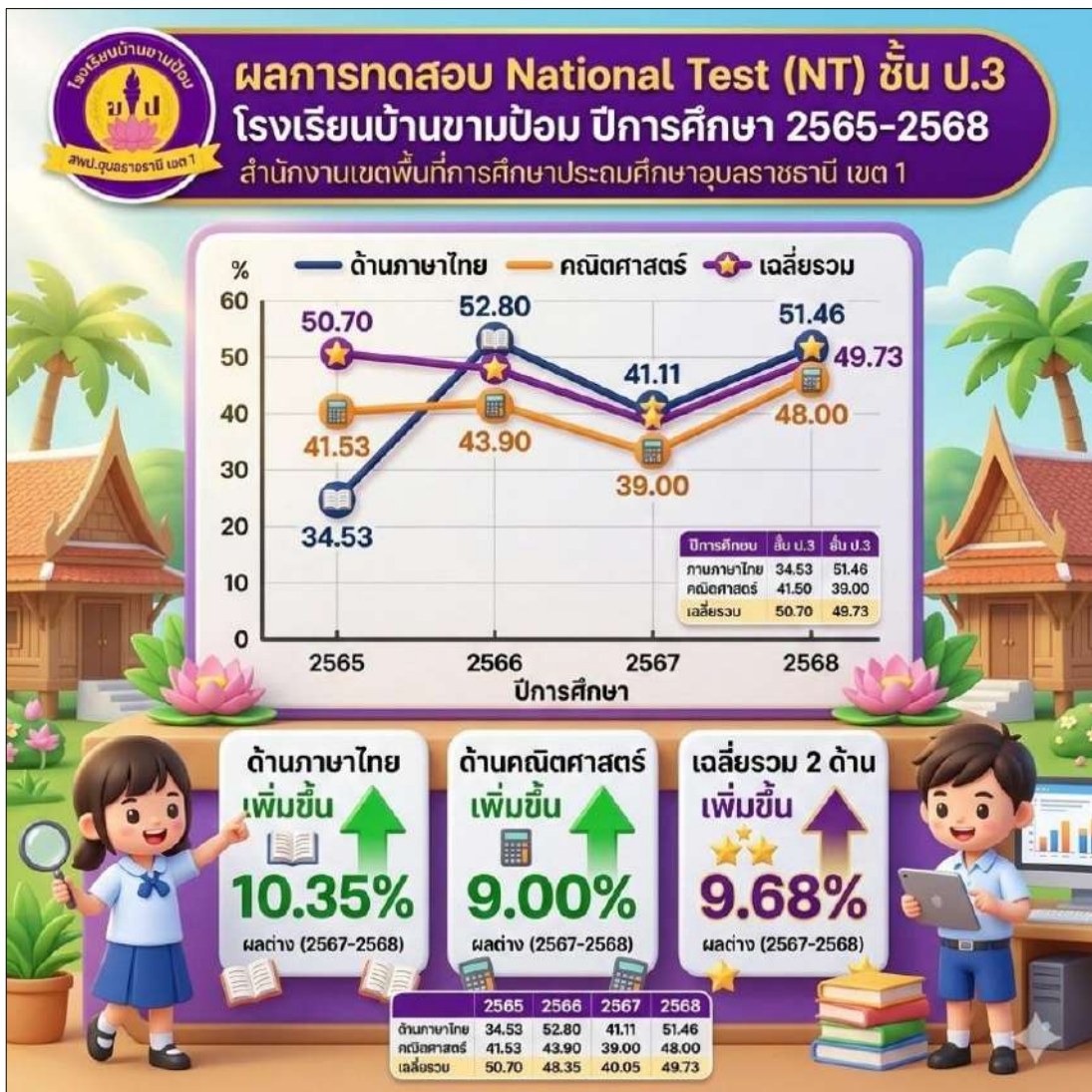

ภาพที่ 4 ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน

ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2568

ด้าน	ปีการศึกษา 2566	ปีการศึกษา 2567	ปีการศึกษา 2568	ร้อยละของผลต่างระหว่างปีการศึกษา
ด้านภาษาไทย	52.80	41.11	51.46	+10.35
ด้านคณิตศาสตร์	43.90	39.00	48.00	+9
รวม 2 ด้าน	48.35	40.05	49.73	+9.68

ตารางที่ 4 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT)

ภาพที่ 5 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT)

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายวิชา	ปีการศึกษา 2566	ปีการศึกษา 2567	ปีการศึกษา 2568
ภาษาไทย	54.24	42.64	44.25
ภาษาอังกฤษ	30.77	33.04	27.08
คณิตศาสตร์	28.55	29.98	19.17
วิทยาศาสตร์	35.38	37.14	36.46
รวม 4 รายวิชา	42.24	37.23	35.70

ตารางที่ 5 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

ภาพที่ 6 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

ผลการประเมินสมรรถนะ สมรรถนะพื้นฐาน

ภาพที่ 7 ผลการประเมินสมรรถนะ สมรรถนะพื้นฐาน

สมรรถนะหลัก

ภาพที่ 8 ผลการประเมินสมรรถนะ สมรรถนะหลัก

ผลการประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ภาพที่ 9 ผลการประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

6. กรอบแนวคิดในการพัฒนานวัตกรรมการนิเทศ

จากหลักการแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับระบบนิเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษา โรงเรียนบ้านขามป้อม จึงได้พัฒนารูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขึ้น โดยตั้งชื่อว่า “KLAEWCHUEAK MODEL” (นวัตกรรมเกลียวเชือกโมเดล) เป็นการออกแบบเชิงระบบ (Systematic Design) โมเดลนี้ได้ทำการ ผสานพลัง (Synergy) ระหว่างสอง

แนวคิดหลัก คือ วงจรคุณภาพ PDCA (Deming Cycle) ซึ่งเป็นกรอบการบริหารงานระดับสากล เข้ากับ กระบวนการนิเทศการศึกษาเฉพาะทาง 11 ขั้นตอน (K-L-A-E-W-C-H-U-E-A-K) ที่เปรียบเสมือน "เกลียวเชือก" ที่หมุนวน พัฒนา และถักทอร่วมกันอย่างเหนียวแน่น เพื่อเป้าหมายปลายทางคือ "การพัฒนาสมรรถนะการอ่านออก เขียนได้และการคิดขั้นสูงของผู้เรียนอย่างยั่งยืน"

ภาพที่ 10 กรอบแนวคิดการพัฒนานวัตกรรมการนิเทศ

กรอบการบริหารงานหลัก วงจรคุณภาพ PDCA โมเดลนี้ใช้ PDCA เป็นล้อขับเคลื่อนภายนอก แบ่งสัดส่วนขั้นตอนของ เกลียวเชือก ออกเป็น 4 หลักอย่างชัดเจน

1. PLAN (วางแผน) กำหนดเป้าหมาย วิเคราะห์ข้อมูล ออกแบบการพัฒนา (ครอบคลุมขั้นตอน K - K)
2. DO (ลงมือปฏิบัติ) ดำเนินการตามแผนนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบ (ครอบคลุมขั้นตอน L - A - E)
3. CHECK (ตรวจสอบ) ประเมินผล สะท้อนผล วิเคราะห์ข้อมูล (ครอบคลุมขั้นตอน W - C - H)
4. ACT (ปรับปรุง พัฒนา) ยกย่องคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (ครอบคลุมขั้นตอน U - E - A - K)

คำนิยาม 11 เกลียวเชือก การนิเทศการศึกษา (K-L-A-E-W-C-H-U-E-A-K)

PLAN (วางแผนและเตรียมการ)

K - Knowledge Analysis (การวิเคราะห์ข้อมูล) นิยาม การนำข้อมูลสารสนเทศ ผลสัมฤทธิ์ และปัญหาที่แท้จริงด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนมาวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูล (Baseline) ในการวางแผนนิเทศที่ตรงจุด

K - Knowledge Sharing (การเผยแพร่และขยายผลนวัตกรรม) นิยาม การสร้างความเข้าใจร่วมกัน ถ่ายทอดองค์ความรู้ และเตรียมความพร้อมเชิงนวัตกรรมสู่เครือข่ายสถานศึกษา ก่อนเริ่มดำเนินการ

DO (การจัดการเรียนรู้และการนิเทศในชั้นเรียน)

L - Learning Design (การออกแบบการจัดการเรียนรู้) นิยาม การเปลี่ยนบทบาทครูให้เป็นดีไซเนอร์ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ฐานสมรรถนะ (Active Learning) เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน

A - Action Supervision (การนิเทศภายในเชิงปฏิบัติการ) นิยาม หัวใจของการนิเทศชั้นเรียน (Classroom-Based Supervision) ผ่านกระบวนการ Coaching (การชี้แนะ) Mentoring (การเป็นพี่เลี้ยง) และ Observation (การสังเกตการสอน) และนิเทศอื่นๆในห้องเรียนจริงที่ไม่ใช่การจับผิด แต่เป็นการหนุนเสริม

E - Exchange Learning (การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน) นิยาม การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC: Professional Learning Community) มีการสะท้อนคิด (Reflection) และเปิดห้องเรียนเรียนรู้ร่วมกัน (Lesson Study) หลังจากการปฏิบัติจริง

CHECK (การวัดประเมินผลและสร้างภาคีเครือข่าย)

W - Wisdom Development (การพัฒนาความฉลาดรู้และสมรรถนะ) นิยาม การมุ่งเน้นพัฒนาทักษะระดับสูงของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Reading Literacy (ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน) และ Critical Thinking (การคิดวิเคราะห์/คิดอย่างมีวิจารณญาณ) ซึ่งเป็นทักษะแห่งอนาคต

C - Collaboration (การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน) นิยาม การนิเทศที่ไม่ได้จำกัดแค่ศึกษานิเทศก์หรือผู้บริหาร แต่ดึงครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นภาคีเครือข่ายในการดูแลและสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก

H - Holistic Assessment (การประเมินผลรอบด้าน) นิยาม การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ที่หลากหลายรอบด้าน ไม่เน้นเพียงแค่คะแนนสอบ แต่ประเมินทั้งทักษะ พฤติกรรม และเจตคติของผู้เรียน

ACT (การยกระดับและสร้างความยั่งยืน)

U - Upgrade Quality (การปรับปรุงและยกระดับคุณภาพอย่างต่อเนื่อง) นิยาม การนำผลการประเมินและสะท้อนคิดย้อนกลับ (Feedback) มาปรับปรุงกระบวนการทำงานให้เป็นแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practice)

E - Educational Sustainability (ความยั่งยืนทางการศึกษา) นิยาม การสถาปนาแนวปฏิบัติที่ดีให้กลายเป็น วัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เพื่อให้การพัฒนาดำเนินไปอย่างต่อเนื่องแม้จะเปลี่ยนผ่านผู้นำหรือครูผู้สอน

A - Achievement (ผลลัพธ์ความสำเร็จ) นิยาม ปลายทางที่จับต้องได้ คือผู้เรียนมีสมรรถนะที่สูงขึ้น สถานศึกษาได้รับการพัฒนา และมีผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์ที่เป็นเลิศ

K - Knowledge Sharing (การถ่ายทอดและขยายผลกลับสู่ต้นน้ำ)

นิยาม การนำความสำเร็จและบทเรียนที่ได้ กลับไปแชร์และสร้างเครือข่ายในระดับที่กว้างขึ้น เกิดเป็นลู่วางจรที่ยกระดับขึ้นเรื่อย ๆ (Spiral of Progress)

สรุปปรัชญาเบื้องหลังนวัตกรรม "เกลียวเชือกแห่งการเรียนรู้"

สัญลักษณ์ "เกลียวเชือกถัก" ที่เชื่อมโยงกันเป็นวงกลมในโมเดลนี้ สะท้อนปรัชญาการทำงานที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. **ความเหนียวแน่น (Strength)** การนิเทศไม่ได้ทำโดยใครคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นการถักประสานระหว่าง ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ครู และชุมชน จนเกิดความแข็งแรง

2. **ความต่อเนื่อง (Continuity)** ทุกขั้นตอนไม่มีจุดสิ้นสุด (Seamless Integration) เมื่อสิ้นสุดกระบวนการ K ตัวสุดท้าย ก็จะหมุนวนกลับไปพัฒนา K ตัวแรกในระดับที่สูงขึ้นเสมอ

3. **ความยืดหยุ่น (Flexibility)** เกลียวเชือกสามารถปรับโค้งงอตามบริบทของแต่ละโรงเรียนได้ แต่ยังคงรักษาโครงสร้างความแข็งแรงของระบบไว้ได้อย่างดี

บทสรุป นวัตกรรม KLAEWCHUEAK MODEL ของโรงเรียนบ้านขามป้อม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 นี้ ถือเป็นเครื่องมือการนิเทศเชิงรุก (Proactive Supervision) ที่เปลี่ยนจาก "การควบคุม" (Control) มาเป็นการ "ร่วมมือและหนุนเสริม" (Empowerment) ซึ่งตอบโจทย์การปฏิรูปการศึกษาที่เน้นพื้นที่เป็นฐาน (Area-based Education) ได้อย่างยอดเยี่ยมและสมบูรณ์แบบที่สุดเป็น นวัตกรรมด้านการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งใช้ทฤษฎีระบบ มาเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินงานระบบนิเทศภายใน ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ข้อมูลย้อนกลับ และสภาพแวดล้อมภายนอก โดยมีรูปแบบตามแผนภาพที่ 11

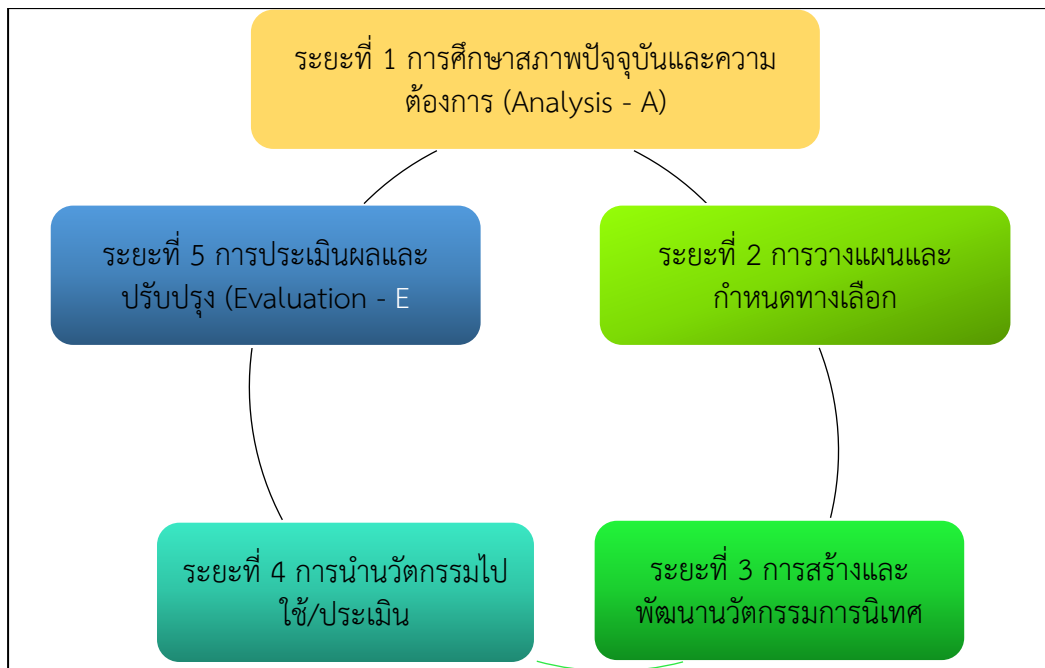

ภาพที่ 11 รูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษา

นวัตกรรมการนิเทศภายใน KLAEWCHUEAK MODEL ของโรงเรียนบ้านขามป้อม สพ.อุบลราชธานี เขต 1 วิธีดำเนินการ ซึ่งเป็นกระบวนการต่อเนื่องมี 5 ขั้นตอน คือ

- 1) ขั้นเตรียมการนิเทศ
- 2) ขั้นวางแผนการนิเทศ
- 3) ขั้นปฏิบัติตามแผนการนิเทศ
- 4) ขั้นประเมินผลการนิเทศและ
- 5) ขั้นปรับปรุงแก้ไขวิธีการนิเทศ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินงานออกเป็น 5 ระยะ ดังนี้

ภาพที่ 12 ขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ (Analysis - A) วัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจปัญหาความฉลาดรู้ของผู้เรียนและวิเคราะห์บริบทการนิเทศ การดำเนินการ วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ด้านความฉลาดรู้ (Reading, Mathematical, and Scientific Literacy) จากผลคะแนนระดับชาติ (O-NET/PISA) สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ครูผู้สอนถึงอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ ศึกษาแนวคิด "เกี่ยวเชือกโมเดล" เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในบริบทสถานศึกษา

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนานวัตกรรมการนิเทศ "เกี่ยวเชือกโมเดล" (Development - D) วัตถุประสงค์ เพื่อยกร่างและตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการนิเทศ นำร่างโมเดลให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้อง (IOC)

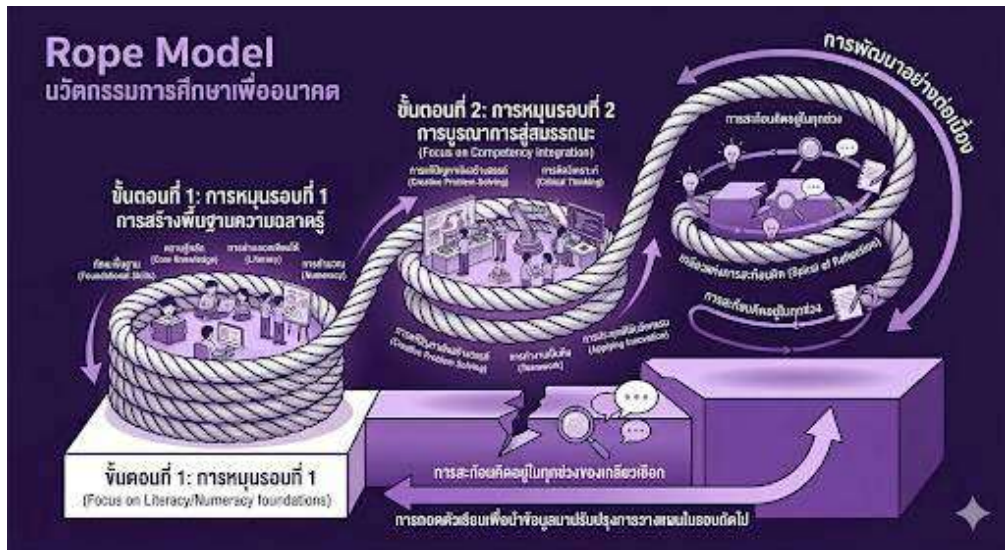
ระยะที่ 3 การนำนวัตกรรมไปใช้ (Implementation - I) วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ของผู้เรียนผ่านกระบวนการนิเทศที่สร้างขึ้น กลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอนและนักเรียนในสถานศึกษา

ระยะที่ 4 การนำนวัตกรรมไปใช้/กิจกรรมการนิเทศ/แผนการนิเทศ

ระยะที่ 5 การประเมินผลและปรับปรุง (Evaluation - E)

ขั้นตอนการใช้นวัตกรรมการนิเทศ นวัตกรรม เกลียวเชือก โมเดล KLAEWCHUEAK MODEL

สำหรับการออกแบบแผนภาพนี้ จะเน้นความสัมพันธ์เชิงพลวัต (Dynamic) ที่แสดงให้เห็นว่าการนิเทศไม่ใช่จุดจบในขั้นตอนเดียว แต่เป็นการพัฒนาที่ยกระดับขึ้นเรื่อยๆ ดังนี้

ภาพที่ 13 ขั้นตอนวัฏกรรมการนิเทศ เกลียวเชือก โมเดล

การประยุกต์ใช้ "เกลียวเชือกโมเดล" ในงานวิจัยการนิเทศทั้ง 3 ขั้นตอนข้างต้นเป็น "ฐานของเกลียว" ก่อนที่จะหมุนขึ้นไปสู่ขั้นตอนการปฏิบัติจริง ดังนี้

1. การหมุนรอบที่ 1 (First Spiral Loop) เน้นการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนและสร้างพื้นฐานความฉลาดรู้ (Literacy)
2. การหมุนรอบที่ 2 (Second Spiral Loop) เน้นการบูรณาการสู่สมรรถนะ (Competency) ที่ซับซ้อนขึ้น
3. การสะท้อนคิด (Reflection) ในทุกช่วงของเกลียวเชือก จะต้องมีการถอดบทเรียนเพื่อนำข้อมูลกลับมาปรับปรุงการ วางแผน ในรอบถัดไป

กระบวนการสร้างพัฒนาการนิเทศภายในและการนำไปประยุกต์ใช้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การศึกษาความต้องการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาของ โรงเรียนบ้านขามป้อม ปีการศึกษา 2568

ตารางความสัมพันธ์ของการนิเทศภายใน

ประเภทการนิเทศภายใน	ลักษณะของการนิเทศภายใน	กิจกรรมของการนิเทศภายใน	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ
การนิเทศแบบคลินิก	นิเทศแบบเป็นขั้นตอน	สังเกตการสอนและสะท้อนผล สังเกตชั้นเรียน ประชุมก่อน-หลังสอน วิเคราะห์พฤติกรรมการสอน	ผู้บริหาร หัวหน้า วิชาการ	ครู

ประเภทการนิเทศภายใน	ลักษณะของการนิเทศภายใน	กิจกรรมของการนิเทศภายใน	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ
		ครู เหมาะกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายบุคคล		
การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ PLC	ครูร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบกัลยาณมิตร สังเกตการสอน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ PLC สะท้อนผลร่วมกัน ครูในกลุ่มสาระ ครูแกนนำ/ครูคู่พัฒนา เหมาะกับการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกัน		
การนิเทศแบบโค้ช (Coaching)	พัฒนาศักยภาพรายบุคคล Coaching	เน้นการชี้แนะ กระตุ้นการคิดและพัฒนาศักยภาพ Coaching รายบุคคล สะท้อนคิด ตั้งเป้าหมาย พัฒนา ครูผู้สอน ผู้บริหาร/โค้ชทางวิชาการ เหมาะกับการพัฒนาสมรรถนะครูเชิงลึก		
การนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Mentoring)	แนะนำการจัดการเรียนรู้	ติดตามงาน ให้คำปรึกษา ครูบรรจุใหม่/ครูใหม่ ครูพี่เลี้ยง เหมาะกับการพัฒนาวิชาชีพครูระยะเริ่มต้น		
การนิเทศแบบมีส่วนร่วม	วางแผนร่วมสรุปผลร่วมกัน	ทุกฝ่ายร่วมคิด ร่วมวางแผน และร่วมประเมิน ประชุมเชิงปฏิบัติการวางแผนร่วม สรุปผลร่วมกัน ครูและบุคลากร ผู้บริหาร/คณะกรรมการนิเทศ เหมาะกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม		
การนิเทศแบบกัลยาณมิตร	เยี่ยมชั้นเรียน	เน้นความสัมพันธ์ที่ดี เป็นกันเอง ลดความกดดัน เยี่ยมชั้นเรียน ให้กำลังใจ สะท้อนผลเชิงบวก ครูผู้สอน ผู้บริหาร/หัวหน้ากลุ่มสาระ เหมาะกับการสร้างขวัญกำลังใจ		
การนิเทศแบบ PLC	PLC วิเคราะห์ปัญหา ออกแบบ	เน้นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC วิเคราะห์ปัญหา ออกแบบบทเรียนเหมาะกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนร่วมกัน		

ประเภทการนิเทศภายใน	ลักษณะของการนิเทศภายใน	กิจกรรมของการนิเทศภายใน	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ
การนิเทศเชิงพัฒนา	เน้นพัฒนาต่อเนื่องตามศักยภาพครู	วิเคราะห์ศักยภาพ วางแผนพัฒนา ติดตามผล ครูทุกระดับ ผู้บริหาร/หัวหน้าวิชาการ เหมาะกับการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ		
การนิเทศแบบบูรณาการ	นิเทศหลายด้านร่วมกัน	นิเทศหลายด้านร่วมกันทั้งวิชาการและบริหาร นิเทศการสอน งานวัดผล งานดูแลช่วยเหลือ ครูและบุคลากร คณะกรรมการนิเทศ เหมาะกับการพัฒนาสถานศึกษาทั้งระบบ		

สรุป การนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพควรเลือกใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ศักยภาพครู และเป้าหมายการพัฒนา โดยแนวโน้มการนิเทศสมัยใหม่มุ่งเน้น “การมีส่วนร่วม การสะท้อนคิด และการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง” มากกว่าการตรวจสอบควบคุม ทั้งนี้ การผสมผสานรูปแบบการนิเทศ เช่น PLC ร่วมกับ Coaching และ Clinical Supervision จะช่วยยกระดับคุณภาพครูและส่งผลต่อสมรรถนะของผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

การประเมินความต้องการในการพัฒนาครู

ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ต้องการให้สถานศึกษา จัดการศึกษา โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูจะต้องปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง ด้วยหลักการดังกล่าว โรงเรียนจึงตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องพัฒนาทั้งตัวครู และผู้เรียน ให้มีศักยภาพทั้งด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และกระบวนการสร้างความรู้ จึงพยายาม จัดประสบการณ์ให้ครูได้ศึกษาในรูปแบบต่างๆ ทั้งด้านเอกสารฝึกอบรม การประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อปรับแนวคิดให้เกิดความเข้าใจต่อการนำไปปฏิบัติ มีการนำผลจากการศึกษา ทดลองปฏิบัติกับ นักเรียนและแก้ปัญหาพร้อมกัน โรงเรียนได้สอบถามครูเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความต้องการพัฒนาด้านต่างๆได้ ข้อสรุป ซึ่งเป็นความต้องการพัฒนา ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. การประเมินผลตามสภาพจริง
3. การวิจัยในชั้นเรียน
4. การสอนโดยโครงงาน
5. การสอนและประเมินตามมาตรฐานและตัวชี้วัด
6. การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

7. การสอนการคิดวิเคราะห์
8. การใช้แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 2 เตรียมการนิเทศ ในขั้นตอนนี้สถานศึกษาดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1) ผู้บริหารจะแจ้งนโยบายด้านการนิเทศให้คณะครูทราบ
- 2) แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน
- 3) กำหนดกรอบแผนงาน นโยบายและวัตถุประสงค์ นอกจากกิจกรรมการนิเทศเพื่อตอบสนองต่อจุดที่ต้องการพัฒนา ดังรายละเอียดข้างต้นแล้วคณะกรรมการนิเทศยังได้กำหนดกิจกรรมเสริม เพื่อให้การนิเทศภายในโรงเรียนบรรลุเป้าหมาย จึงได้มีการ กำหนดกิจกรรมอีก 4 กิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมประชุมก่อนเปิดภาคเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน ให้ครูสามารถทำการสอนได้ทันทีในวันเปิดเรียนวันแรก
2. เพื่อประเมินผลการดำเนินงานในปีหรือภาคเรียนที่ผ่านมา
3. เพื่อวางแผน/โครงการที่จะดำเนินการในปีหรือภาคเรียนต่อไป

เป้าหมาย

1. โรงเรียนมีความพร้อมในการจัดการศึกษาในปีหรือภาคเรียนต่อไป
2. ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้ในทันทีในวันเปิดทำการของปีการศึกษา
3. แผนงาน / โครงการ พร้อมการดำเนินงาน

กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินงาน

1. เตรียมการประชุม

- 1.1 วางแผนการประชุม
- 1.2 จัดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก
- 1.3 เตรียมเอกสารการประชุม
- 1.4 เตรียมบุคลากร

2. จัดประชุม ดำเนินการประชุมตามหัวข้อการประชุม ดังนี้

- 2.1 การประเมินผลในรอบปี/ภาคเรียน ที่ผ่านมา
- 2.2 ปัญหา อุปสรรค การดำเนินงานในปี / ภาคเรียนที่ผ่านมา
- 2.3 โครงการที่จะดำเนินการในปี/ภาคเรียน ต่อไป
- 2.4 การจัดครูเข้าชั้น/จัดรายวิชา
- 2.5 งาน/โครงการเร่งด่วนที่ต้องจัดทำ ระยะเวลาตลอดปีการศึกษา

ระยะเวลา ตลอดปีการศึกษา

สื่อและเครื่องมือ

- แผนกำหนดการประชุม
- เอกสารต่าง ๆ เช่น โครงการ หลักสูตร แผนการสอน ฯลฯ
- สมุดบันทึกการประชุม การประเมินผล
- ติดตามความพร้อมในการปฏิบัติงานในวันเปิดทำการเรียนการสอน

ผู้ปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครู

2. กิจกรรมเยี่ยมชั้นเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจปัญหาและความต้องการของครู
2. เพื่อให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่ครู
3. เพื่อร่วมกันพัฒนางานของนักเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน

เป้าหมาย

1. ผู้บริหาร/ครูที่ได้รับการมอบหมาย เยี่ยมชั้นเรียนภาคเรียนละ 1 ครั้ง
2. สภาพ บรรยากาศทั้งในและนอกห้องเรียนเอื้อต่อที่เรียนการสอน
3. ครูและนักเรียนปฏิบัติงานตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมและขั้นตอนดำเนินงาน

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการเยี่ยมชั้นเรียน
2. กำหนดปฏิทินการเยี่ยมชั้นเรียน
3. ดำเนินการเยี่ยมชั้นเรียน
4. สรุปผล พัฒนา ปรับปรุงแก้ไข

ระยะเวลา ตลอดปีการศึกษา

สื่อและเครื่องมือ

- แบบบันทึกการเยี่ยมชั้นเรียน
- การประเมินผล
- ประเมินผลจากบันทึกการเยี่ยมชั้นเรียน
- การสังเกต สอบถาม โดยการเยี่ยมชั้นเรียนอย่างจริงจัง

ผู้ปฏิบัติ ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียน คณะกรรมการนิเทศ

3. กิจกรรมสังเกตการสอน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตมาปรับปรุงพฤติกรรมกรรมการการสอน
2. เพื่อเสริมประสิทธิภาพการจัดกระบวนการเรียนการสอน
3. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการร่วมมือในการทำงาน

เป้าหมาย

1. คณะกรรมการนิเทศสังเกตการสอนครูแต่ละท่าน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
2. ครูทุกคนมีการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ประชุมวางแผนเพื่อกำหนดหัวข้อการสังเกตการสอน
2. ชี้แจงทำความเข้าใจถึงความจำเป็นที่ต้องมีการสังเกตการสอน
3. กำหนดปฏิทินและบุคลากรเพื่อสังเกตการสอน
4. ดำเนินการสังเกตการสอน
5. ประเมินผล

ระยะเวลา ภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2

4. กิจกรรมการสอนซ่อมเสริม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่ขาดเรียนและเรียนอ่อน
2. เพื่อลดอัตราการตกซ้ำชั้น
3. เพื่อเสริมให้นักเรียนที่เรียนดีให้ดียิ่งขึ้น

เป้าหมาย

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมมีพัฒนาการทางด้านการเรียนดีขึ้น

ขั้นตอนและวิธีดำเนินงาน

1. คณะครูร่วมกันวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
2. จัดทำ/จัดหาสื่อเพื่อใช้สอนซ่อมเสริม
3. ดำเนินการสอนซ่อมเสริมตามตารางกำหนด
4. สรุปผลการสอนซ่อมเสริม

ระยะเวลา ตลอดปีการศึกษา

สื่อและเครื่องมือ

1. แบบฝึกตามรายตัวชี้วัดที่นักเรียนมีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์
2. ข้อสอบ O-NET ปีการศึกษาต่างๆ ประเมินผล สังเกตการสอน และพิจารณา

ความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ผู้ปฏิบัติ คณะครูทุกคน

ขั้นตอนที่ 3 วางแผนการนิเทศ สิ่งที่ต้องดำเนินการในขั้นตอนนี้ ได้แก่

- 1) วางแผนระดับโรงเรียน
- 2) จัดทำโครงการและแผนการนิเทศภายใน แผนนิเทศภายในโรงเรียนบ้านขามป้อมปี

การศึกษา 2568

2.6 ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยที่ส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มี 4 มิติหลักที่เชื่อมโยงกัน (ประสานพลัง-กระบวนการ-นวัตกรรม-ความยั่งยืน) ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการและการสนับสนุนจากผู้บริหาร (Executive Commitment) ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็น "ผู้นำการเปลี่ยนแปลง" ไม่ใช่แค่ผู้อนุมัติโครงการ ผู้บริหารให้ความสำคัญและลงมือร่วมนิเทศ (Co-Visit) อย่างต่อเนื่อง สนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากร และสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูผู้รับการนิเทศอย่างเป็นระบบ

2. วัฒนธรรมคุณภาพและการเรียนรู้ร่วมกัน (Professional Learning Community: PLC) การนิเทศภายในจะไม่สำเร็จเลยหากครูกำลังเป็นการ "จับผิด" ปัจจัยความสำเร็จจึงอยู่ที่การปรับ Mindset การใช้กระบวนการ PLC เป็นฐานในการขับเคลื่อน ทำให้เกิดวัฒนธรรมการเปิดห้องเรียน (Open Class) ครุมีความไว้วางใจกัน (Trust) และเปลี่ยนบทบาทจากการถูกนิเทศเป็นการร่วมกันสะท้อนคิด (Reflection) เพื่อพัฒนาผู้เรียน

3. ระบบข้อมูลสารสนเทศและเครื่องมือที่ทันสมัย (Data-Driven & Digital Tools) การนิเทศในยุคปัจจุบันต้องแม่นยำด้วยข้อมูล (Evidence-based) การมีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่ชัดเจน (Big Data) และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการเก็บข้อมูลและติดตามผล ทำให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาได้ตรงจุดและช่วยเหลือครูได้ทันที (Real-time Feedback)

4. การมีส่วนร่วมของเครือข่ายและภาคีพัฒนา (Collaboration & Partnership) ความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์ต้นสังกัด คณะกรรมการสถานศึกษา และเครือข่ายโรงเรียนพี่เลี้ยง ที่ร่วมเป็น Coaching & Mentoring ให้คำแนะนำเชิงวิชาการที่เข้มข้น

ส่วนที่ 3 ผลที่เกิดจากการนิเทศ

3.1 ผลที่เกิดจากการนิเทศภายใน

3.1 ผลที่เกิดกับสถานศึกษา

3.1.1 สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการคุณภาพที่เป็นระบบ และต่อเนื่องสถานศึกษามีกระบวนการนิเทศภายในที่ชัดเจน โดยใช้ “เกลียวเชือกโมเดล” เชื่อมโยงการบริหารงานวิชาการ การพัฒนาครู และการพัฒนาผู้เรียนเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ภายใต้กระบวนการ PDCA ทำให้การดำเนินงานมีทิศทางเดียวกัน เกิดการติดตาม ตรวจสอบ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งและมีประสิทธิผล

3.1.2 สถานศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพผู้เรียนสูงขึ้น จากการดำเนินงานตาม Best Practice ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์สูงขึ้น ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีทักษะด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ และการสื่อสารดีขึ้น สามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ สะท้อนถึงการพัฒนาความฉลาดรู้ สู่สมรรถนะ อย่างเป็นรูปธรรมตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

3.1.3 สถานศึกษาได้รับการยอมรับ ด้านนวัตกรรมและการบริหารจัดการสถานศึกษามีรูปแบบการนิเทศภายในที่เป็นนวัตกรรม สามารถเป็นต้นแบบให้แก่สถานศึกษาอื่นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในบริบทโรงเรียนขนาดเล็ก เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ และได้รับความเชื่อมั่นจากผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัด ส่งผลให้ภาพลักษณ์และมาตรฐานของสถานศึกษาสูงขึ้น

3.2 ผลที่เกิดกับครู

3.2.1 ครูมีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สูงขึ้น ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยบูรณาการกระบวนการคิด การลงมือปฏิบัติ และการใช้สถานการณ์จริงในการเรียนรู้ ส่งผลให้การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนมีความหลากหลาย สอดคล้องกับสมรรถนะและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

3.2.2 ครูมีทักษะในการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้เรียน ครูสามารถวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล ใช้ผลการนิเทศ ผลการประเมิน และสารสนเทศทางการศึกษาในการวางแผนพัฒนาผู้เรียนได้อย่างตรงจุด เกิดกระบวนการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (Reflection) และการปรับปรุงการสอนอย่างต่อเนื่องตามกระบวนการ PDCA

3.2.3 ครูเกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) อย่างเข้มแข็ง การดำเนินงานนิเทศภายในส่งเสริมให้ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมแก้ปัญหา และร่วมพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ เกิดวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ ส่งผลให้ครูมีขวัญกำลังใจ มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพ และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

3.3 ผลที่เกิดกับนักเรียน

3.3.1 ผู้เรียนมีการพัฒนาความฉลาดรู้ (Literacy) และมีสมรรถนะหลัก สมรรถนะพื้นฐาน จำแนก ดังตารางที่ 2 สรุปข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับสถานศึกษา **ระดับดีมาก** ผลการประเมินสมรรถนะขั้นพื้นฐานของนักเรียน ประจำปีการศึกษา 2568 โดยมุ่งเน้นการวัดสมรรถนะใน 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ได้แก่ ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านคณิตศาสตร์ ด้านภาษาไทย และด้านภาษาอังกฤษ ค่าเฉลี่ยรวมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ 91 คะแนน ระดับผลการประเมินภาพรวม **ยอดเยี่ยม** การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกและข้อค้นพบทางการศึกษา

กลุ่มโดดเด่นและรักษามาตรฐานระดับสูง (ป.1 - ป.4) นักเรียนในกลุ่มนี้มีสมรรถนะที่ยอดเยี่ยมมาก โดยเฉพาะชั้น ป.1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยเต็ม 100 คะแนนเต็ม ในด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ และชั้น ป.2 ที่ด้านคณิตศาสตร์สูงถึง 98.75 คะแนน สะท้อนให้เห็นถึงรากฐานที่แข็งแกร่งในการคิดคำนวณและกระบวนการคิดเชิงตรรกะขั้นต้น

กลุ่มเริ่มส่งสัญญาณความเหลื่อมล้ำ (ป.5) ในระดับชั้น ป.5 ผลสัมฤทธิ์เริ่มมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ทักษะด้านภาษาอังกฤษยังคงสูงเด่นที่ 93.50 คะแนน แต่ด้านวิทยาศาสตร์ (77.75) และคณิตศาสตร์ (76.00) มีการปรับตัวลดลงอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากความซับซ้อนของเนื้อหาที่เพิ่มขึ้น

กลุ่มวิกฤตทางการเรียนรู้ถดถอย (ป.6) ผลการประเมินของนักเรียนชั้น ป.6 ตกต่ำลงในทุกมิติอย่างน่ากังวล โดยผลคะแนนเฉลี่ยทุกวิชาหลุดจากเกณฑ์ภาพรวมอย่างสิ้นเชิง โดยเฉพาะด้านภาษาอังกฤษที่ลดต่ำสุดเหลือเพียง 47.00 คะแนน (ต่ำกว่าครึ่งหนึ่ง) และภาษาไทยอยู่ที่ 58.00 คะแนน ซึ่งบ่งชี้ถึงภาวะสะสมความไม่เข้าใจในบทเรียน (Learning Loss) ในช่วงการเปลี่ยนผ่านก่อนเข้าสู่ระดับมัธยมศึกษา

ข้อเสนอแนะ มาตรการเร่งด่วนสำหรับชั้น ป.6 (Remediation Program) จัดให้มีการสอนซ่อมเสริม

3.3.2 ผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเพิ่มขึ้น ผู้เรียนสามารถคิดแก้ปัญหา ทำงานร่วมกับผู้อื่น มีทักษะการสื่อสาร การใช้เหตุผล และการประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และแสดงออกถึงศักยภาพตามช่วงวัย

3.3.3 ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และค่านิยมที่ดี ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตอาสา รักความเป็นไทย และสามารถดำรงชีวิตตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีพฤติกรรมที่เหมาะสมทั้งในและนอกสถานศึกษา

3.3.4 ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้และกล้าแสดงออก การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ส่งผลให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น กล้าคิด กล้าพูด กล้าแสดงออก และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขและพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

3.2 การเผยแพร่ผลงานด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา

1. มีการเผยแพร่ผลงานผ่านเวทีวิชาการในระดับต่าง ๆ สถานศึกษามีการนำเสนอผลงานนวัตกรรมการนิเทศภายในในเวทีวิชาการระดับโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา ระดับภาค หรือระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง นำเสนอผลงานในการประชุมผู้บริหารสถานศึกษาและ PLC เครือข่าย

2. มีการเผยแพร่ผลงานผ่านสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล มีการเผยแพร่เอกสาร ผลงาน หรือสื่อประชาสัมพันธ์ผ่านระบบออนไลน์อย่างเป็นรูปธรรมและเข้าถึงได้ (รร.พื้นที่นำร่องนวัตกรรม) จัดทำ E-book หรือ Infographic สรุปนวัตกรรม

3. มีการได้รับการยอมรับหรือรางวัลจากหน่วยงานภายนอก ผลงานนวัตกรรมได้รับรางวัลเกียรติบัตร หรือได้รับการคัดเลือกเป็นต้นแบบด้านการนิเทศภายใน รับการนิเทศติดตามจากต้นสังกัด และได้รับการรับรองเป็นต้นแบบ

3.3 การขยายผลต่อยอดผลงานด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา

3.3.1 การขยายผลสู่ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา

1. การขยายผลสู่ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาสถานศึกษานำ “เกลียวเชือกโมเดล” ไปใช้เป็นแนวทางในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนทั้งระบบ

2. อบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) นิเทศชั้นเรียนแบบ Coaching & Mentoring PLC สะท้อนผลการสอนรายสัปดาห์

แนวทางการต่อยอด สถานศึกษานำ “เกลียวเชือกโมเดล” ไปใช้เป็นแนวทางในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนทั้งระบบ

3.3.2 การขยายผลสู่เครือข่ายสถานศึกษา สถานศึกษาเผยแพร่รูปแบบการนิเทศภายในให้แก่โรงเรียนเครือข่ายและโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ เพื่อใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้โรงเรียนเครือข่าย เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับเขตพื้นที่

3.4 ปัจจัยความสำเร็จในการนำผลงานด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาไปประยุกต์ใช้

จากการดำเนินงานพัฒนาระบบนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านขามป้อม ในปี 2568 พบว่า

1. การใช้รูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาที่ ผู้บริหารและคณะครูได้พัฒนาขึ้น ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนของ ครูมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการทดสอบระดับชาติ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีการพัฒนาขึ้น ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 91

2. ผู้รับการนิเทศตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในสามารถส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้

3. สถานศึกษากำหนดรูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล โดยนำมาเป็นกรอบของการนิเทศภายใน มีการปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะกับบริบทของสถานศึกษา

การนำผลไปใช้

การนำผลการดำเนินงานนิเทศภายใน และการใช้รูปแบบการนิเทศภายในไปใช้ โรงเรียนบ้านขามป้อม ได้นำผลข้อมูลสารสนเทศ วางแผนพัฒนาระบบการนิเทศ ภายในปี 2568 จัดทำแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และปรับปรุงแก้ไขการ ดำเนินงานโครงการพัฒนาระบบการนิเทศภายในของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2568 ใช้ผลการประเมินในการกำหนดทิศทางการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ปรับปรุงแก้ไขพัฒนารูปแบบการนิเทศ ภายในของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลในการนำไปใช้ ตลอดจนสามารถเป็นต้นแบบการ นิเทศภายใน สามารถสร้างเครือข่ายการนิเทศภายในในระดับกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา และสถานศึกษาอื่น ๆ ภายในเขตพื้นที่ ตลอดจนสถานศึกษาที่สนใจพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2551). *แผนกิจกรรม หน่วยที่ 11 ระบบการนิเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ชูติวิชา การพัฒนาทักษะและประสบการณ์วิชาชีพ สำหรับผู้นำทางการศึกษา*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พัชรินทร์ รุ่งเรือง. (2566). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์*, 24(2), 85-99.

สมคิด บุญเทียม. (2565). แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร*, 12(1), 112-126.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *กรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. 21 เซ็นจูรี.

อภิชาติ ศิริวรรณ. (2567). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้การชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา. *วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา*, 7(3), 45-58.

ภาษาต่างประเทศ

Boyatzis, R. E. (1982). *The competent manager: A model for effective performance*. John Wiley & Sons.

Knowles, M. S. (1975). *Self-directed learning: A guide for learners and teachers*. Association Press.

McClelland, D. C. (1973). Testing for competence rather than for "intelligence". *American Psychologist*, 28(1), 1-14.

OECD. (2019). *OECD Learning Compass 2030 Concept Note*. OECD Publishing.

Partnership for 21st Century Skills. (2009). *P21 Framework Definitions*. Partnership for 21st Century Skills.

ภาคผนวก

- แบบประเมินการนิเทศการสอน ประจำปีการศึกษา 2568
- แบบสำรวจและประเมินความต้องการพัฒนาครู
- แบบประเมินความพึงพอใจต่อโครงการนิเทศภายในของสถานศึกษา
- แบบบันทึกการนิเทศภายใน
- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียน ปีการศึกษา 2568
- ภาพกิจกรรมการนิเทศ
- เกียรติบัตรผลงานที่ภาคภูมิใจ

แบบประเมินการนิเทศการสอน ประจำปีการศึกษา 2568

ชื่อผู้รับการนิเทศ.....รายวิชา.....
 ระดับชั้น.....ว/ด/ป ที่สอน..... เวลา.....
 ชื่อผู้นิเทศ.....ครั้งที่.....
 คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนน เพื่อแสดงผลการประเมินพฤติกรรมการสอน
 ของครู

เกณฑ์ระดับคะแนน 5 = ดีมาก 4 = ดี 3 = พอใช้ 2 = ควรปรับปรุง 1 = ไม่ผ่าน

หัวข้อการประเมิน	ระดับคะแนน					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. สภาพทั่วไป						
1.1 การตรงต่อเวลา						
1.2 การควบคุมความเป็นระเบียบในชั้นเรียน						
1.3 การรักษาความสะอาดในชั้นเรียน						
2. บุคลิกภาพ						
2.1 การแต่งกายสุภาพ เหมาะสม						
2.2 การใช้น้ำเสียง มีความชัดเจน						
2.3 ความเชื่อมั่นใจตนเอง						
2.4 การใช้ภาษาสื่อสารและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้						
3. การดำเนินการสอน						
3.1 เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
3.2 การสอดแทรกความรู้ทั่วไปและคุณธรรม จริยธรรม						
3.3 การใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย (การบรรยาย, การสาธิต, เรียนเป็นกลุ่ม, การรายงานหน้า ชั้น, การค้นคว้านอกห้อง, การปฏิบัติจริงและอื่น ๆ)						
3.4 การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามหรือแสดงความคิดเห็น						
3.5 มีการตั้งคำถามที่กระตุ้นผู้เรียนใช้กระบวนการคิด และร่วมแสดงความคิดเห็น						
3.6 การสรุปเนื้อหา ได้ตรงตามจุดประสงค์						
3.7 การชี้แนะการเรียนรู้ / การศึกษาค้นคว้า และแหล่ง ค้นคว้าเพิ่มเติม						

หัวข้อการประเมิน	ระดับคะแนน					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
4. การวัดและประเมินผล						
4.1 สอดคล้องและครอบคลุมจุดประสงค์						
4.2 การประเมินผลตามสภาพจริง						
รวมคะแนน						

(วิธีการคิดเปอร์เซ็นต์ นำผลรวมของคะแนนที่ได้ คูณด้วย 100หารด้วยผลรวมระดับคะแนนสูงสุด (80) จะได้ผลลัพธ์เป็นเปอร์เซ็นต์)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

สรุปผลการนิเทศ ตามเกณฑ์

- 91 % - 100 % = ดีมาก
- 81 % - 90 % = ดี
- 71 % - 80 % = พอใช้
- 61 % - 70 % = ควรปรับปรุง
- ต่ำกว่า 60 % = ไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....ผู้รับการนิเทศ
 (.....)
 ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ผู้นิเทศ
 (.....)
 ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ผู้รับการนิเทศ
 (นางสุพล ครองยุติ)

หัวหน้างานนิเทศภายใน

หมายเหตุ

- ประเมินทั้งสิ้นจำนวน 2 ครั้ง ต่อภาคเรียน
 ประเมินครั้งที่ 1 เกณฑ์ผ่าน 60%
 ประเมินครั้งที่ 2 เกณฑ์ผ่าน 70%
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้รวบรวมผลการนิเทศแล้วสรุปภาพรวมของกลุ่มสาระการเรียนรู้ส่งหัวหน้างานนิเทศฯ
- นำผลการประเมินส่งวิชาการภายในเวลาที่กำหนดตามปฏิทินการปฏิบัติงาน

แบบสำรวจและประเมินความต้องการพัฒนาครู

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความต้องการของท่านมากที่สุด

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ - สกุล ตำแหน่ง

ระดับชั้นที่สอน ประสบการณ์ในการทำงานปี

ตอนที่ 1 ระดับความต้องการในการพัฒนา

รายการหัวข้อ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)					
2. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
3. การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล					
4. การวิจัยในชั้นเรียน					
5. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้					
6. การจัดการเรียนรวม/เด็กพิเศษ					
7. การส่งเสริมทักษะการอ่านออกเขียนได้					
8. การพัฒนาคุณธรรมและวินัยนักเรียน					
9. การใช้ AI และนวัตกรรมทางการศึกษา					
10. การจัดทำผลงานทางวิชาการ/PA					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

แบบประเมินความพึงพอใจต่อโครงการนิเทศภายในของสถานศึกษา

โรงเรียนบ้านขามป้อม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับสภาพความพึงพอใจ

ระดับความพึงพอใจมี 5 (ระดับ 5 = มากที่สุด, 4 = มาก, 3 = ปานกลาง 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด)

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. ด้านการวางแผนและการเตรียมการ						
1.1 วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการมีความชัดเจน						
1.2 ปฏิทินการปฏิบัติงานและกำหนดการนิเทศมีความเหมาะสม						
1.3 รูปแบบและวิธีการนิเทศสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา						
2. ด้านกระบวนการนิเทศ						
2.1 ผู้นิเทศมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่ให้การนิเทศอย่างชัดเจน						
2.2 กระบวนการนิเทศมีความโปร่งใส เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วม						
2.3 การสังเกตการณ์สอนและการให้คำแนะนำมีความเป็นกัลยาณมิตร						
2.4 เทคนิควิธีการนิเทศมีความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง						
3. ด้านประโยชน์และการนำไปใช้						
3.1 ผลการนิเทศช่วยพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น						
3.2 ท่านได้รับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียน						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการนิเทศภายใน

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงการนิเทศภายในครั้งต่อไป

.....

.....

แบบบันทึกการนิเทศภายใน

โรงเรียนบ้านขามป้อม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

ชื่อผู้รับการนิเทศการสอน : ตำแหน่ง :

ชื่อวิชา : ระดับชั้นที่สอน :

วัน/เดือน/ปี : เวลา :

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนนเพื่อแสดงผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้					
1. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร/ตัวชี้วัด					
2. กำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งสามด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และเจตพิสัย					
เขียนสาระสำคัญ					
3. ระบุความคิดรวบยอดของเนื้อหาที่ผู้สอนต้องจัดการเรียนรู้ อย่างกะทัดรัดเข้าใจง่าย					
4. ความสอดคล้องสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้					
วิเคราะห์สาระการเรียนรู้					
5. ระบุทฤษฎี หลักการ เนื้อหาที่สอดคล้องตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้					
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
6. การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ (Technology Knowledge)					
7. ความแม่นยำในเนื้อหาที่สอน (Content Knowledge)					
8. การใช้ เทคนิควิธีสอนที่สอดคล้องตามศาสตร์การสอน (Pedagogical Knowledge)					
9. การสอดแทรกภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนรู้					
10. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้					
11. เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม					
12. ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม					
13. กิจกรรมมีความหลากหลาย					
14. สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน					
15. ส่งเสริมกระบวนการคิดของผู้เรียน					
16. สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้					
17. เลือกใช้/สร้างสื่อ - อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ บทเรียนเนื้อหาและสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น					
เลือกใช้/สร้างสื่อ - อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและเป้าหมายการเรียนรู้					
18. ออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
19. กำหนดเครื่องมือประเมินสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้					
20. ใช้การประเมินตามสภาพจริง					
การบันทึกผลการร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
21. กิจกรรมการนำเข้าสู่บทเรียน					
22. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
23. การใช้สื่อวัตกรรมการเรียนรู้					
24. การสรุปบทเรียน					
25. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผลการเรียนรู้					
รวม					

เกณฑ์การให้ระดับคะแนน

- 5 หมายถึง เหมาะสมที่สุด 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์การตัดสินการผ่านต้องได้คะแนน 70 คะแนนขึ้นไป (70%)

ข้อเสนอแนะจากผู้นิเทศ

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(นางสุพล ครองยุติ)

ผู้บริหารสถานศึกษา

วันที่ เดือน พ.ศ.

คำสั่งโรงเรียนบ้านขามป้อม
ที่ 58/2568

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียน ปีการศึกษา 2568

ตามที่ โรงเรียนบ้านขามป้อม ได้กำหนดนโยบายให้มีการจัดทำระบบนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาตนเองโดยใช้กระบวนการทำงาน และการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารและบุคลากรภายในโรงเรียน ในการแนะนำช่วยเหลือส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอน และพัฒนาการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานของโรงเรียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามวัตถุประสงค์เป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ และเพื่อได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์อันสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย อาศัยอำนาจตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ 2551 เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ปีการศึกษา 2568 ดังต่อไปนี้

1. นางสาวสุพล ครองยุติ	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ประธานกรรมการ
2. นางณัฐภรณ์ สีธรรม	ครู	กรรมการ
3. นางสาวเนตรนภา สมบัติ	ครู	กรรมการ
4. นางสาวภาวกร สังวิบุตร	ครูผู้ช่วย	กรรมการ
5. นางสาวภรณ์นิภา ศรีเมือง	ครูอัตราจ้าง	กรรมการ
6. นางสาวอสมภรณ์ บุญน้อย	ครูอัตราจ้าง	กรรมการ
7. นางกนกวรรณ บุญพร้อม	ครู	กรรมการและเลขานุการ

ให้บุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเคร่งครัด ให้บังเกิดผลดีต่อทางราชการ ถ้าหากว่ามีปัญหาในการดำเนินการ ให้รีบรายงานหัวหน้าสถานศึกษาทราบ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2568 เป็นต้นไป

(ลงชื่อ)

(นางสุพล ครองยุติ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านขามป้อม

ภาพกิจกรรมการนิเทศ

ผลงานที่ภาคภูมิใจ

ผลงานที่ภาคภูมิใจ

Education
Sandbox

พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

โรงเรียนบ้านขามป้อม

สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต ๑